

miłoj. Gajellowiskes
Prakow
Sw. Anny 19

STRECHOWSKI, ALAN S. TELEPHON 204.

פרייטאג, פ' ויצא י" כסלו תרצ"ו

T
TSRR
OGOLNOZWIĄKOWE
ZJEDNOCZENIE DLA
HANDLU Z CUDZOZIEMC
MOSKWA, KUZNIECKIJ MOST 14

אגורניוונגען אונד אלע שטערט מן סאָן-רוסלאַנד
איר. מ'אָרנסן" נעמט אן:
Bank Gospodarst. Krajowego
Bank PKO. און אַפּטווינגען (22.000 פּאָסטן)
Państwowy Bank Rolny (פ.א.ק. בן אַדע פּאָסט-
Pow. Bank Kredytowy S. A. און אַפּטווינגען
Bank Zachodni S. A., Tow. „Hias", Pow.
Bank Związkowy, Bank Handlowy, Bank Związku Spółek Zarob-
kowych, D/B T. Bunimowicz, Wilno Oddział Banku Drezdeński.
און אנדערע וואָס זענען אין אלע פּאָסט-אָפּטען.
פאָדערט די נאָע פּריוואַט-קאָרפּאָרעציעס די פּערקלענערטע פּריוואַט.
אינפּאָרטאציעס אַרעמלען אלע דערמאָנטע אינסטיווציעס און די נעוולשאַפּט
Warszawa, Plac Grzybowski 10. Tel. 275-63.

מען דארף דאס געדענקען!

עס איז ווירקליך שוין אביסל קא-מיש צו שרייבען וועגען איינאונדער-זעלבער טעמא עטליכע מאל, עס איז אבער קיין אנדערע צעה נישטא. די פראגע, וואס מיר בעריהרען, איז צו וויכטיג און מיר מוזען וועגען איהר כסדר דערמאנען.

מיר מיינען די אקציע וועגען דעם מיליאן-קאמפיין, וואס דער „צעקאבע“ פיהרט אדורך אין פוילען.

מיר ווייסען נישט ווי אזוי די דאזי-גע אקציע איז אדורכגעפיהרט געווא-רען אין גאנץ פוילען, ווייל לויט די בעריכטען וואס אונז קומט אויס אז לעצטען מונטש וואס איז נישט האבען קיין גענויען בעריכט, מונדעטענען אבער זעהט מען, אז מען פערמיטערעט זיך איבעראל מיט דער אקציע און די טהוער פון די גמילת-חסדים-קאסעס אויף די ערטער פערשטען די גרויסע אויפגאבע פון דעם דאזיגע קאמפיין און לויט זייער יכולת בעסטיהען זיי זיך צוצושטעלען דעם געהעריגען סכום, וואס מען האט אויף זיי ארויסגעלייגט.

מיר ווילען נאכאמאל דא אין קורצע ווערטער בעטאנען דעם אייגענליכען ציעל פון דער מיליאן-אקציע.

די גמילת-חסדים קאסעס זענען איצט אין פוילען דער איינציגער רע-זערוואר פון וואנען די גרויסע מא-סען קליינענדיגער און האנדלערקער נעמען הלאות און דערמיט האבען זיי די מעגליכקייט ווייטער צו ציהען זיי-ערע פרנסות פון האנדלע אדער מלאכה. א סך אזעלכע הלאות האבען שוין ערמעגליכט חרוב-געווארענע ווירט-שאפטען צוריק אויסצובויען זייערע ווערקשטאטען, כדי צו קאנען לעבען בכבוד פון זייער הארעוואניע און נישט דארפן חלילה פאלען צו לאסט אויף דער געזעלשאפט.

אויך ביי אונז אין טשעכאסלאווא האבען מיר גענוג ביישפילען פון אזעלכע פאקטערן, וואו א דאנק דער גמילת-חסדים-קאסע ביי דער קהלה דער-האלטען א סך יודישע משפחות זייערע עקזיסטענצען.

האט די צענטראלע פון די אלע גמילת-חסדים-קאסעס, די „צעקאבע“ אין ווארשא, בעשלאסען, נעמענדיג אין אכט די איצטיגע לאגע פון טיווענדער יודישע משפחות אין פוילען, וועלכע זעהען אין די דאזיגע קאסעס דעם איינציגן רעסורס-ברעט, צו מאכען א מיליאן-קאמפיין ד"ה צונויפצוזאמלען ביי דעם איבער דריי-מיליאנען יודי-שען קבוץ אין פוילען די סומע א מיל-יאן זעקסט, וואס וועט נארם זיין אז דער „צעקאבע“ וואס א דאנק דעם בע-קומען נאך 2 מיליאן ד"ה צוזאמען 3 מיליאן, וואס ס'זאל זיין א פרייער

די פייערליכע פאָהן - פייערונג פון דער פאָ-וועכענע שולע נר. 31.

פער, זונטאג איז פארגעקומען די ענטהילונג פון א פאָהן, וועלכע איז אויסגעפאלען זעהר אימפאזאנט.

8 א זיגער אינדערפריה האבען זיך די שילער פערזאמלט אויפ'ן הויף פון דער שולע און אונטער דער בעגלייטונג פון אַרקעסטער פון יודישען געזעלשאפט-ליכען גימנאזיום מאָרשירט מיט'ן פאָהן אין דער שפיץ אין דער נייער סינאגא-גע אריין, וואו אַבער-קאנטאר'ה' פישעל האט ביי דער בעגלייטונג פון כאָר זעהר שעהן אַבערריכט די געהעריגע תפילות.

דאן איז אין זאל פון די פייערלעכער פארגעקומען די פייערליכע ענטהילונג פון פאָהן.

די מיהנע איז געווען הערליך דעקא-ריט, ווי אויך הענגען די בילדער פון פרעזידענט אינגאָצי מאָשעוויטש, מאַרשאַל יוזעף פילסודסקי, דאן שטעהן אויך די פעהנער פון יודישען גימנאזיום, ד"ר אַקסער'ס גימנאזיום, וויינישטאָקס שולע און דער פאָהן פון דער האנד-ווערקער-שולע.

די פייערונג עפענט די לייטערין פּרל, שאכער, וועלכע רופט אויף די פערזאמלטע צו פעהרען מיט אויס-שטעהן דעם אנדענק פון מאַרשאַל פיל-סודסקי און פערניסט די צאָהלרייך פערזאמלטע געסט. דאן האלט דער שול אינספּעקטאָר טשעסלאָוואַ זעהר שעהנע רעדע וועגען דער צוזאמענאר-בייט פון אלע פוילישע בירגער, אָהן אונטערשיד פון גלויבען, פאר דער טובה פון דער מליכה.

עס רעדען נאך ד"ר באַטאָוויץ און דיר, גרינבערג.

זעהר שעהן האט געווינגען דער שילער-כאָר אונטער דער לייטונג פון אַבערקאנטאָר א. פישעל, וואס האט ארויסגערופען גרויס ענטזיקונג ביי אלע אנוועזענדע.

דאן קומט פאר די צערעמאניע פון אריינקלאפן די נעגעל און עס ווערען אויך אדורכגעלעזען בריעף און טעלע-גראמען פון די, וועלכע האָבען נישט געקאנט זיין אנוועזענד, ווי פון רב ר' נחום אש שליט"א, פרעזידענט מאַקסע-וויטש, דיר, פּלאַדאָווסקי א.א.

אניאיהאלטסרייכע רעדע האלט דיר. אקסער. עס רעדט אויך נאך דער פאָר-שטעהער פון די פוילישע יאָהרער, שול-לייטער מאָגנסקי, ווי אויך די געווע-זענע שילערין יאקוואוויטש אין יעצטיגע שילע-ין מאַקאָווסקא.

דער כאָר זינגט נאך עטליכע לידער און מיט'ן פוילישען נאציאנאלען הימנ ווערט די פייערונג געשלאָסען.

אויסגעהאקט 4 שויבען אין דער וואוינונג פון קלאבוצקער רב.

פערזאנלעכע דאנערשטאג 6 א זיי-גער אָווענד, ווען דער קאָמענדאנט פון פּאָליציי-פּאַסטערונק אין קלאבוצק איז ארויסגעפאָהרען, האבען נישט-ענטדעקטע כולגאנעס אויסגענוצט די געלעגענהייט און אויסגעהאקט מיט שטיינער 4 גרוי-סע שויבען ביים דאָרטיגען רב.

צוליב דער אינרוהיגער שטימונג אין

קלאבוצק פעהרעמערען זיך לעצטענס ווי נור ס'ווערט טונקעל די דאָרטיגע יודי-שע איינוואוינער אין וויערע וואוינונגען און פערמאכען די קאָדענס.

א דאָנק דעם טאָק, וואס ביים רב זענען אויך געווען פערמאכט די לא-דענס, האבען די שטיינער אָנגעטראָפּען אויף א ווידערשטאַנד און אוי-אָרום האט דעם רב'ס פאמיליע אויסגעמיטען א געפאָהר. די כולגאנעס איז געלונגען נעלם צו ווערען.

אויפ'ר

פון פרעזידענט וו. זשאבאטינסקי וועגען דער חנוכה - אקציע פון קרן-תל-חי.

חשוב'ע חברים.

אין נאמען פון אלע אונטערזעצטע אָרגאַנען און מיט זייער מול-מאָסט מאָביליזירט איך אלע אָרגאַנען און אלע מענטשן פון דער שטאַט-ציו-ניסטישער בעוועגונג אויפ'ן חודש פון חנוכה תרצ"ו פאר דער ענטשיידענער אקציע לטובת דעם קרן תל-חי.

אלע אנדערע אקציעס, זאמלונגען און געלד-אקציעס אונזערע-אָהן אויסנאָהם-ערקלער איך במשך פון חנוכה חודש פאר אבגעשטעלט.

די קלאָר פאַרמולירטע קאָנקרעטע צוועקען פון דער דאָזיגער אקציע, דער סכום, וואס מוז געזאמלט ווערען, און אלע אנדערע פרטים, וועט מען געפינען אינ'ם בעוונדערן אויפ'ר פון קת"ח-דירעקטאָריום.

די בעציהונג פון דער בעוועגונג צום קרן-תל-חי איז-מיט זעהר וועניגע אויסנאָמען-ביז איצט געווען אונדערלאָזבאַר. ס'איז אַבאָריג איך זאל דאס ערקלערען דורך ביישפילען אָדער ציפערן; יעדער ווייט אַליין, אז הן זיינע פאַרגעזעצטע און הן ער אַליין האבען-מיט ווייניגע אויסנאָמען-גראַד און זינדג פערזאנלעכעס זייער חוב צום קת"ח.

דאָס אַלץ מוז אויפהערען, תיכף ומיד אויפהערען, און היינט שטעהן מיר פאַר'ן לעצטען טערמין. ער הייסט חנוכה תרצ"ו. און די 2 וואָכען פון כ"ה פסלו ביו' תבת-12.22.1936 מוז דאס הערצליכענעס געבען א פנטשיידענען ענטפער אויפ'ן אולטימאַטום, וואס נישט איך, נישט די לייטונג, נישט קיין מענטשן בכלל, נאָר דאס לעבען אַליין האט אונז היינט געשטעלט דאס וואָרט אולטימאַטום שטעהט דאָ נישט אוממיטל. עס ליגט א געוואלדיגער אונטערשיד צווישען פריהער און היינט: היינט האט דער קרן-תל-חי צום ערשטען מאל א פערסענלעכע פון דריי פערטעל מיליאן אַקסיווע קעמפער נאָכמעהר סימפאטיקער און אָנהענגער. נישטאָ קיין שאַטען פון צווי-פעל, אז אלע ווילען זיי דעם קת"ח'עם ערפאָלג, אלע זענען גרייט צו העל-פען-אויב מ'וועט זיך בלויז ווענדען צו זיי, נישטאָ קיין שאַטען פון ספק, אז פון זייערע פרושות קען מען אין איין וואָך שאַפען דעם מעכטיגען אויף אַזאָ אַזאָ אויב מ'וועט זיך בלויז ווענדען צו זיי, א פאָנד, וועלכער שטיצט זיך אויף אַזאָ מחנה, טאָר נישט בלייבען קעגנשי: ער מוז ווערען שטאַרק און רייך, אָדער זיינע פריינד זענען זיינע פעררעכער.

אויך ווענד זיך צו אייך, וועלכע האבען נישט לאַנג שוין צוויי מאל בעוויזען דעם נס פון איינער אָנשטרענגונג. ווי ס'איז געווען ביים פלעביסיש, ווי ס'איז געווען בעת די נ. צ. א. וואהלען, אזוי דאָרף עס זיין אין דער חנוכה-וואָך נעכטען-אַרעם, מאָרגען-שוין בעלעבס מיט'ן פרישען רייכען גאָלד-זאָסט אין אלע אָרען פון אונזער בעוועגונג. און ווידער ווי דעמאָלט ווענד איך זיך צו יענעם מעכטיגען אימפּולס, וואָס האט אונז דעמאָלט געזיכערט זעם נצחון-צו דעם איידעלן שטאַלץ אייערן, מיינע ברידער יורשים פון דער יודישער פּאָליטיק-קרוין, אזוי ווי איהר זענט די שטאַרקסטע אין גייסט און די שטאַרקסטע אין מענטשען מאָסט, אזוי דאַרפט איהר ווערען אויך די שטאַרקסטע אין מאַסערייטער מאָסט. הויבט אָן ציצנד.

אין משך פון חנוכה זאָנט זיך אָב פון רוה, פון שפּאַס און שפּיעל, פון יעדען פּערגינגען א חץ דעם תענוג פ'ן ברענגען א קרפן, קעמפּען, געבען, לייסטען: גלויבט מיר, עס וועט אייך פאַר אַלצינדג בלאַהעלען דער לעצטער טאָג, מיט זיין בשורה פון אייער וועלט-ערפּאָלג.

בברכת מלכות ישראל: ז. זשאבאטינסקי נשיאות פון נ. צ. א. אין אויסטראַליע: פון: ועד הפועל פון הצה"ר שלטון בית"ר אין מטה ראשי פון ברית החיל.

דאס מוזען אלע געדענקען!

סיבלאזען קאלטע ווינטען...

(ציט-מאָטיווען).

אין אַפּאַסטשע האט דער שטורם-חינט אַראָבעגאַנגט פון די יודישע שטראָנגעס דאס גאנצע ביסלע סחורה און עס פער-וואָרפען העט ווייט אין אונגעקאנטע מקומות. און נישט בלויז אין אַפּאַסטשע, נאר אין א סך שטערט און שטערטלעך טרעפט לעצטענס זעהר אַפּט, אַז די קאַלטע שטורם ווינטען מאכען אַן חור-בות און צוואווארפען נישט בלויז דאָס ביסלע יודישע סחורה, נאָר ברענגט נאך שאָדען אויך דעם מענשען-מין, און פון אַזאָ שטורם געהען א סך (וי-דען פערשטענדליך) ארויס מיט ריסיק איברים.

דאס אומגליק איז, וואס די קאלטע ווינטען זענען לעצטענס ביי אונז, אַנ-אַפּטע ערשיינונג, אזוי אַז מיר קאנען נישט דעם אַטעם כאַפּען, ווארום איי-דער מען קומט צו זיך נאך איינעם, קומט באלד אַן א צווייטער ווינט.

אויך אין אונזער שטאט מאכען די דאזיגע ווינטען אַן גרויסע שאָדענס און איך וויל דאָ מאכען א שטיקעל פון די דאזיגע הויקול. אין טשעכאסלאווא איז פעהרנאנע א גרויסע עלעזאנטע צוקערניק, ממש „איראפא“. געהער אַבער די דאזיגע צוקערניק צו א יודען. האט געטראָפּען אַזאָ מכוּש און יענע וואָך האט אַ בלאָ געטהאן א ווינט און ס'האט „געפלאַצט“ א גרויסע שויב...

ס'איז טיפער הערעסט, ווינטען בלאָזען פון אלע זייטען. דער שטאַרק טער ווינט בלאָזט אַבער פון מערב-זייט, וועלכער איז גורם א סך שאָדענס און מאכט חרוב נישט בלויז דייטש-לאַנד, נאר יאָגט אַן א פחד אויף פּעט אלע וועלט-טיילען.

און ווינטען קען מען אויך אָנרופּען מיט נעמען, ווי גירענבערגער ווינט, בודא-פעשטער ווינט און אנדערע ווינטען. וועלכע מאכען אַן א שטורם אויף דער וועלט און שערניגען די מענטשן. פון די דאזיגע ווינטען ליידען אַבער פּעט נאָר יודען, וועלכע זענען שוין פון אייביג אַן דער שפיר לעוואל. זיי-ער האָבן לעבען איז אַזוי שוואַך איי-געפונדעוועט, אַז דאס מידסטע וויי-טעל צוטרעיסלעט זיי.

לעצטענס האבען זיך אַ דאָנק יענע גרויסע שטורם ווינטען, וואָס בלאָזען אויף מערב, אויך זיך צו אונז אין פוילען אַריינגעקאָפּט אַ ביסלע קאַלטע ווינטען, פון וועלכע ס'שוידערט אונז אין די ביינער און ס'טרעפט זעהר אַפּט, אז מענטשן בעקומען דורך זיי ריסיק איברים.

אין אלע פוילישע אניווערסיטעטען זענען לעצטענס אדורך אַ ביסלע קאַל-סע ווינטען, פון וועלכע א סך יודישע סטודענטען איז געוואָרען הייס און מאכען האבען אויף בעקומען היץ.

צעהלט מען, אַז אין אמעריקא בויט מען אַ גיגאַנטישע בריק צו וועלכען צוועק מען האט אין דייטשלאנד בע-שטעלט שטאַהל אויף אַ סומע פון 15 מיליאָן, האט זיך אויפגעהויבען אַ פּראָ-טעסט און מען האט דאס בעשטעלונג אָנגערופּען, אמח, דאָס איז אַ וואָריס, מילד ווינטעל, פון צייט צו צייט הערט מען נאָך ווענען אנדערע ווארימע חייט-לעך - דאס ווערט אַבער אַלץ בלאָס געגען די דאזיגע קאַלטע שטורם-ווינטען, וועלכע בלאָזען אין מערב-אייראָפּא אין האבען זיך לעצטענס אַראָנגעלאָזט צו אונז ברענגענדיג אונזער מחנה גרויסע שאָדענס.

עס דערמאנט זיך דאס ליער פון אברהם דיווען:

היליעט, היליעט ביזע ווינטען, היינט איז אייער צייט,

לאַנג וועט דויערן נאָך דער ווינטער צו זומער איז נאָך ווייט...

ליידער זענען מיר אין דער לאַגע, ווען די ביזע קאַלטע ווינטען בלאָזען און צושטערען אונזער לעבען, רויבען אונזער רוה, און ווער ווייט ווי לאַנג די דאזיגע ביזע ווינטען וועלען נאָך בלאָזען און אונז פּעראומערען דאס לע-בען.

שוין לאַנג צייט, אַז די קאַלטע וויי-טען זאָלען זיך אַפּשטעלען און דער פרייהלינג זאל שוין אַנקלאַפּען אין אונ-זער טהיר...

סמאָל.

זיי דארפן מאכען אויף צומאָרגענס אין דער שולע אַריין, פּלוצלינג, מען ווייסט נישט פון וואנען, קומט אַן צו לויפּען אַ בייזער ווינט, וועלכער צו-יאָגט די אלע יונגלעך, נאָר איינער איז געבליבען שטעהן און דאס דער-פאַר, ווייל אין זיין יונג קערפּערליכ האט געשטעקט א פערבלויטע מעסער. דאָס יונגעל האט מען גענומען אין שפיטאַל אַריין, כדי איהם אויסצוהיילען פון דעם שאָדען, וואס דער העסליכער ווינט האט איהם פּעראוואַכט.

אזוי מאכען אַן די ווינטען פּסדר'-דינע שאָדענס אין אלע ווינקלעך פון פוילען, אַבער זיי טרעפען נאָר די יודען.

די מעטעאָראָלאָגען זאגען פאַר, אַז עס גרייט זיך אויפ'ן שטח פון גאַנץ פוילען אַ נייער שטורם-ווינט, וואָס וועט האבען די אויפגאבע אַרויסצוריי-סען אַנאַלעטע איינגעפונדעוועטע בויס, וואָס אין ביי יודען איינגעוואַרצעלט פון דור דורות - דאס זאל זיין די יודישע שחיטה. דער שטורם וויל אַרויס-רייסען דעם חלף פון יודישען שוחד און אנשטאט דעם איהם געבען אַ פאַלשע אין דער האַנד אַריין.

עס איז נישט מעגליך דאָ אַלץ אויס-צורעכענען, וואס פאַר א שאָדענס די דאזיגע קאַלטע ווינטען מאכען אַן און ווער ווייט וואס זיי וועלען נאך בע-ווייזען צו שערדיגען.

אמח, מיר בעקומען גרויסען פון מיל-דע דרום-ווינטען. אַט, ליפּטל, דער-

משה אש

די ערשטע חברות און אינסטי- טוציעס אין טשענסטאָקאָו

קופת-הצדקה און הקדש

נאכדעם ווי די היגע ניי-ענטשטא-
גענע קהלה אין יאהר תקנ"ה (1795) איז
שוין געווען פערזענלעך מיט אלע רע-
ליגיעזע הצטרפות, און וועלכע א
קהלה קען זיך נישט בענעהן, ווי א
שוהל, בית-המדרש, מקוה, בית-הקברות,
חברה-קדישא א. ד. ג. האבען די
חשוב-העיר אין יאהר תקס"ב (1802)
גענומען זיך צוזאמען אויך וועגען וואהל-
טעטיגע חברות און אינסטיטוציעס.
דאס ערשטע, וואס זיי האבען געשא-
פן, איז די "קופת-הצדקה".

דער צוועק פון דער "קופת-הצדקה"
איז געווען: אזוי ווי דורך טשענסטא-
כאווענען אדורכגעפארענע מעהרערע
ארימע-לייט, וועלכע זענען געגאנגען
זאמלען נדבות איבער די געוועזענע
און וואוינונגען און דאדורך געשטערט
דעם האנדעל, דעריבער איז געשאפען
געווארען די דאזיגע חברה, אין וועל-
כער יעדער היגער תושב האט געזאגט
א מאָנעטליכען בייטראג, און דער אורח
האט גאָלדן בעקומען זיין נדבה פון גבאי-
צדקה געמוזט גלייך פערלאָזען די
שטאט. די ערשטע גבאים פון דער
חברה זענען געווען: יעקב שעפיר,
מאיר שף און זכריה כהן, וועלכע זע-
נען גלייכצייטיג געווען אויך גבאים
אין דער שוהל.

דאס זעלבע יאהר איז אויך געבויט
געווארען דער "הקדש", וואס האט ענ-
זיסטער אג'ערך 90 יאהר (ביו 1890).
אויך דער הקדש איז געווען פאר די
"ארחי פרחי", פרעמדע ארימע-לייט,
וועלכע זענען דא קראנק געווארען און
נישט געהאט וואו צו ליגען. דער הקדש
האט פאר זיי געדינט אלס שפיטאל
און בעקומען א געלד-שטיצע פון מא-
גיסטראט.

ווי נאך דער הקדש איז דורך דער
קהלה אויפגעשטעלט געווארען, איז
אויסגעבראכען א מחלוקה, ווער עס
זאל מיט איהם פערזענלעכען. די גבאי-
הצדקה האבען גע'טענה'ט, היות ווי
נאך זייער חברה זארגט פאר פרעמדע
ארימע-לייט, געהערען אויך די פרעמדע
ארימע קראנקע צו איהר, דאגאנגען די
חברה קדישא, וועלכע האט אויך גע-
זארגט פאר היגע קראנקע און זיך גע-
רופען מיט'ן נאמען "חברה קדישא-
ובקר חולים", האט דורכאויס פערלאנגט
די ממשלה איבער'ן הקדש, מיט'ן מא-
טיוו, אז דער קראנקער און אונ-
טערטויט, צי א היגער אדער פרעמדער,
געהער צו איהר. די ראשי הקהלה הא-
בען זיך נישט געקענט קיין עצה גע-
בן.

וואָס געהערט, וואָס געזעהן.

נישט אהין און נישט אהער...

כאזוי איך זאגען דעם אמת, רבותי,
אז די לעצטע צייטען קומט מיר זעהר
שווער צוזאמענצושטעלען מין, וואס
געהערט וואס געזעהן? פשוט דערפאר,
ווייל ס'איז נישטא דער קוואל פון ווא-
גען צו שפען קיין גייעסען-אדער
אין טויט, געשטארבען. נישטא קיין
וואהל-קאמפער, וואו די פארטייען זא-
לען זיך בעקעמפן און לעצטענס קומען
אויך נישט פאר קיין אלגעמיינע ער-
זאמלונגען א. ד. גל.

אויך אין פולע המסחר איז טויט,
עס איז נישט ווייניגער און נישט קיין
זומער, אזוי אז אונזער שטאט איז
געלייטען צו א בית עולם, וואו ס'דרע-
הען זיך ארום מתים און פון טויטע
איז גלייכער נישט צו רעדען...

יא, אויפ'ן געמישט פון שלאגען יו-
דען אדער שטענען זיי מיט מעסערס
אין אפילו יא דא צו דערצעהלען, נאך
וועגען די ראזיגע ענינים איז אויך
גלייכער, אז מען רעדט נישט קיין סך
דערפון און א פשוט, אז מען
וועגען דעם וואס ווייניגער שרייבען,
אזוי, אז ס'איז נישט אהין און נישט
אפהער...

ווען דאָס זאָל נאָר זיין אין דער

וויקליכקייט...

אין בין געזעסען אויף דער פייער-

ליכער אקאדעמיע פון דער ענטהילונג

וועגען עלעמענטארער מענש- ליכקייט אין ארץ-ישראל (*).

פון י. מאסאקאווסקי, פאריז.

גראַפיקים אין ישוב.

איינער, וועלכער איז אפשר מעהר
ראדיקאל אין זיין אָפּשאַטונג, דריקט
זיך אויס גאנץ פערניכטענדיג וועגען אַט
דער ערשיינונג אין ארץ-ישראל. ער
שרייבט:

— פאר אַט דעם, וואָס מען זעהט
אין ארץ-ישראל איצט — איז דאָס
מאָסטע וואָרט צו איידעל...

און צום רעוויזיאָניזם, צו דער העכט-
טער רעוויזיאָניסטישער לייטונג — האָט
ער אויך נישט ווייניג טענות. צווישען
אנדערן וויל ער האָבען:

— מען טאָר זיך איצט נישט בעגנו-
גענען מיט בלויווער פאליטיק און אפילו
עקאָנאָמיק דערצו. די לייט און די ער-

גאנצען, וואָס שטעהען אויף דער וואַך
פון מלכות'שען ציוניזם — דארפֿען אויך
קלאַסען קלאַרע און אָנהייבען אַ קאָמף
געגען דער דעמאָקראַטישער פון ישוב.

מען דאַרף זיך נישט בעגנוגענען מיט'ן
קעמפֿען פאַר הדר אין אונזערע אייגע-
נע רייען — מען דאַרף קעמפֿען פאַר
הדר אין יודענטום, און בעזונדערס —

אין ארץ ישראל, וואו מיר דארפֿען בע-
נייט ווערען אין אַלע הינזיכטען. אמת,
וועגען דעם האט שוין אויפגעוויבען

זיין שטים פראָפ. י. קלויזנער, אָבער
דאס איז נאָך ווייניג. דאָס מוז דערהערט
ווערען די שטים פון אַ בעוועגונג

און אין דער ערשטער רייה — פון
אונזערער, די איבריגע וועלען שוין
נאָכקומען און דאן וועט זיין אונזער

פערזינסט אַ היסטאָרישער.
עס איז מיר אויסגעקומען זיך צו
טרעפֿען און הערען אַ גרוס פון בע-
קאנטען פארזייער יודישען קינסטלער

מאָנע קאָפּ. דריי חרדים, וואָס ער גע-
ווען אין א"י, און דאָס, וואָס ער דער-
צעהלט, דעקט זיך אינגאנצען מיט יע-

נע טענות, וואָס דערגעהען פון די
פריינד פון ארץ-ישראל. נאָכמעהר:
מאָנע קאָפּ, וועמען קיינער קען נישט

חוש-זיין, חס-והחילה, אין רעוויזיאָניזם,
געהט נאָך ווייטער און האט פיעל
שאַרפֿער ווערטער פאַר דעם, וואָס עס

מאָרט אין ארץ-ישראל, אין ארץ-
ישראל. ביי איהם הייסט עס:

— כאַמיוז
און מאָנע קאָפּ דערצעהלט און
קלאַנט אַן און בעזונדערס די פיהרער

פון ישוב אין דער צווייטער דאָזיגע
כאָמיוז. ער בעזונדערס זיי אין פער-
שוויגען די גראַפיקים, וואָס ווערעלעט

זיך אין ארץ-ישראל, וואָס ווערעלעט
צו מענטש, ער דערצעהלט פיינליכע
פאָקטען, ווי אזוי אין אויסגעזען גע-

דראַנג קען איינער דעם צווייטען דורס
דער עולם, איבערהויפט די יונגע רע-
וויזיאָניסטען, וועלכע האבען א שוואכ-

קייט צו שרייבען, נוצען אויס די הער-
באטקעס און מאכען אַ "לעבעדיגע
צייטונג", אויסגעשטעלט זייער גאנצען

שרייבערישען טאלאנט. און מען מוז
מודע זיין, אז אין ים פון די פערשי-
דענע אַרטיקלען און הומאָרעסקעס, איז

פערהאנגען אַ גינצן פון טאלאנט. און
פערבעסט נישט, צו דאס, וואָס מען
קאן "שרייבען" אין אַ "לעבעדיגער

צייטונג", קאן מען נישט שרייבען אין
אנאָמער צייטונג. דעריבער רופען
ארויס זיי דאזיגע לעבעדיגע צייטונגען

ערפאלג ביים עולם, וועלכער קומט
בערן אויף די הערבראטעס.

ווי גינצן זיך אַנצעהן, די דאזיגע
פאליטישע פארטייען. כדי די פארטיי-
מיטגלידער זאל נישט זיין צו שווער

דאס שטענדיגע פלפול'ען אין די טרי-
קענע פארטייאישע פראָגראַמען, פער-
ווינט מען זיי מיט ימים טובים...

אויסער מיט מאָנאָפאָקטור האַנדעלעט
ער אויך מיט מעהל און פערדערן...

ווי איהר ווייסט, מוזען די הורט-
סחורים, וועלכע פיהרען ביכער, איינ-
שרייבען וועמען זיי פערקויפֿען די

סחורות, כדי דער אונזשאַנד סקאָרפֿאָו
זאל וויסען וואָס פאַר אַנאָמאָזע דער
און דער סוחר מאַכט. דאָס זעלבע איז

מיט אַלע אַנדערע צייטונגען, ווי די
באָן-עקספּעדיציע, וועלכע גיט אויך
אויף וויפיעל דער בעטרעפֿענדער סוחר

שיקט אַוועק אָדער בעקומט סחורה.

מענטשען, וועלכע קומען צוריק פון
קירגע בעזוכען אין א"י, אָדער וועלכע
געפונען זיך נישט לאַנג אין לאַנד, רע-
דען מיט ביטערניש, גאָל, צאָרן און
פערדורס וועגען דעם, וואָס עס טהוט
זיך אין אונזער, נאָציאָנאַלער היים".
דאס זענען נישט קיין רייד, וואָס פלי-
סען אַרויס פון אַ האַרץ פול מיט שנהא,
נאָר — פון אַ האַרץ, וואָס האט לייעב
דאס לאַנד, וואָס וועהטאגט איהרע
וועהטאָנען און פֿרעגט זיך מיט איהרע
פריידען.

און געמיינט ווערט דא נישט וועגען
וועלכער-עס איז פאליטישער אָדער עקא-
נאָמישער דערפאָהרונג, נאָר וועגען
עפֿים אַנדערש: וועגען די מידות, וואָס
הערשען אין ישוב; וועגען דער אויפ-
פיהרונג, וועגען דעם מאָנעל אין

העפליכקייט, וועגען סאָנאָבזם, גראַב-
קייט און כאַמיוז אין דער בעזעהונג
פון איין מענטשען צום צווייטען. איינער
איז גרייט דעם צווייטען דורס צו זיין.

אין ווילדען געזעגן גאָך פיאָסטערס
פערזעסט מען די עלעמענטאַרסטע
פללים פון געגענווייטיגער, מענטשליכער
העפליכקייט. עס איז אַ וועקענאַליע

פון גראַפיקערישקייט אין דער העס-
ליכסטער אויסגאָבע, פון טאַקסאָלאָג-
קייט, פון דרך-אויף-לאַזיקייט.

די מענטשען זענען געפערט. אין די
לענדער, פון וואנען זיי קומען — הא-
בען זיי אויפֿגאָבן נישט געזעהן, זיי גיסען
אויס זייער ביטער האַרץ. זיי האבען

די שאַרפֿסטע ווערטער פאַר דער דאָ-
זיגער דערשיינונג, און רופֿען אָנצוהיי-
בען אַ קאָמף פאַר מידות אין ארץ-
ישראל'דיגען ישוב, האַנד-ביי-האַנד

מיט'ן פאליטישען קאָמף, רופֿען זיי
אויך זיך קעמפֿען — געגען כאַמיוזם,
אויב נישט — קעמפֿען זיך דאָ אויפֿ-

עסען איינע די אַנדערע. און נישט
צווייטען פאליטישען ברודער-קאָמף.
ניין, פשוט, סתם-אָווי. צוליב די

שלעכטע מידות, וואָס האבען זיך דאָ-
טען איינגעוואַרעלעט, פערפלייצענדיג
(*) צונעשיקט פון אַרטיגען סוף, "ברית עבודה
מנורה".

און אויך חברה קדישא האט נישט גע-
האט קיין געלד דעם בנין צו פער-
ריכטען; האט דער זעלבער שמש גע-
פארגט 8 גאָלד-רענדלעך און געמאַכט

א כתב מיט דער חברה, אז אויב
לאחר מאה ועשרים שנה וועט זיין וואָן
איהם פערטרעטען אַלס שמש, שענקט

ער דאס געלד, אויב נישט מוז דער
נייער שמש אויספאָרעלען זיין יורש די
געלדענע 8 רענדלעך. פאר דעם געלד

איז דער הקדש פערזענלעכע און פער-
שענערע געווארען.

מינוט צוזאמענרופֿען דאָס גאַנצע פוי-
לישע פאָלק, צו זיי וואָלען אויסהערען
די דאזיגע אויפֿריכטיגע רייד, קאן זיין,

צו מיר וואָלטען אַ ביסעל ווייניגער
געליכען פון די כולגאָנישע ענדעקעס.
אין בין אַוועק פון דער פיינערונג

אונטער'ן איינדרוק פון די רעדעס פון
די קייטליכע פארשטעהער און פון
טראַכט האב איך ביי זיך: אָד, ווען

דאס זאָל נישט זיין בלויווער, גערעדט,
נאָר ווען עס וואָלט אזוי אויך געווען
אין דער וויקליכקייט, ווי גוט וואָלט

דאן געווען די דריי מיליאָן יודען אין
פּוילען...

ימים טובים...

אונזערע פאליטישע פארטייען, ווי
עס ווייט אויס, קאנען זיך נישט פער-
נעמען בלויוען מיט די פארטייאישע דאָ-
מען, וואָס זענען טראַקען נישט

אזוי שטאַרק בעליבט ביי ווייטער מיט-
גלידער און זיי מוזען פון צייט צו
צייט אויך געפֿען עפֿים אַ פערזוויילונג

און דאס איז אין דער פאָרם פון די
אויפֿגערופֿענע "הערבאַטקעס", וואָס
ווערען איינגעפֿאָרענט זעהר אָפֿט.

די דאזיגע הערבאַטקעס ווערען גע-
מאַכט צוליב אַ געוויסען יום-טוב
ווי, למשל, ווען מען דינגט א דירה,

און הילת ווי זיי טוישען צוליב, בע-
קאנטע טעמים" זעהר אָפֿט ווייטער
לאַקאַלען, מאַכען זיי טאקי אָפֿט זיכער
דעם הערבאַטקעס, אַנדערע מאַל אויך

צוליב נצחונות אָדער דערגרייכונגען.
קורץ, מען מאַכט הערבאַטקעס, און

זיך אויך מיט מעהל און פערדערן...

ווי איהר ווייסט, מוזען די הורט-
סחורים, וועלכע פיהרען ביכער, איינ-
שרייבען וועמען זיי פערקויפֿען די

זיין, נישט שאַנעווענדיג קיין פרויען
און קינדער. ער דערצעהלט ווי אזוי
שאַפֿער, אַרנאָניווערסע הסתדרותניקעס
פון "אגוד", נאָרען אַב פאסאזשירען
און ווארפען זיי אַרויס אין מיטען
וועג; און עפֿים אַזוינס האט פאָסירט
אויך מיט איהם. עס איז נישטאָ קיין
סימן פון העפליכקייט, פון עלעמענטא-
רער העפליכקייט.

מאָנע קאָפּ דערצעהלט נישט מיט
וואָס אַזוינס די אַפֿיציעלע פיהרער פון
ישוב האבען זיך פאר איהם פערענט.

פערט, ווען ער האט זיי אויפֿגעקראָט
געמאַכט אויף דער דאָזיגער העסליכער
דערשיינונג. ער דערצעהלט נישט, ווייל

עס איז אַ חרפה צו דערצעהלען, מיט
וואָס פיהרער פערענטפֿערן זיך. אָבער
עס איז קענטיג פון זיינע רייד, אַז די

בעציהונג פון די אַפֿיציעלע פיהרער
פון ישוב צום גאנצען ענין געפֿעלט
איהם ווייט נישט.

לאָמיר זיך נישט שעמען גוטע זאָכען
צו נעמען פון יענעם לאַנד פון קלאַ-
סישע "פּיאַטילעטקעס". אויך דאָרט

האט מען מיט אַ געוויסער צייט צוריק
דערקלערט אנאָמיסטישע-קאָמף דעם
כאָמיוז: עס איז געווען ווי אַנאָמיגע-
גלידערטע אויפֿגאָבע פון איינער פון

אַט די "פּיאַטילעטקעס", טאָ זאָלען מיר
אויך דערקלערען אַנאָמיסטישע-קאָמף
דעם אַנאָמיגע-קאָמף אַפֿעליטשען כּא-
מיוז אין ישוב, — פונקט ווי מיר האָ-

בען דערקלערט אַ קאָמף דעם כאַמיוז
אין דער ציוניסטישער בעוועגונג.

אונזער "ענד-ציעל" אויפֿ'ן דאָזיגען
קאָמפּס-געבייט איז נישט — הדר. דאָס
וואָלט שוין געווען צופיעל. לאָמיר

קעמפֿען פאַר עלעמענטארער מענטשליכ-
קייט אין ישוב, פאַר פשוט'ע מידות.

מאָנע קאָפּ טהוט וועה דאס האַרץ
פון דעם אַלץ, וואָס ער האט בעמערקט
אין ארץ-ישראל ווי — אַ גאסט אויך

אַ ווייל". אונז אָבער דאָרף וועה טהון
דאס האַרץ, ווייל עס איז אונזער שטענ-
דיגע היים: מיר מיינען דאָרט נישט צו

זיין קיין געסט. און קעמפֿען מיר פאַר
אַ בענייטען ציוניזם, פאַר אַ החזרת
העטרה ליושנה — טאָ מוזען מיר אויך

קעמפֿען פאַר אַ שענערער וויקליכקייט
אין דער בעציהונג פון יודען צו יודען
אין ארץ-ישראל, אין זיין נייער היים.

עס איז אַ גרויסע געזעלשאַפֿטליכע
מאָווע, צו לייטערן די אַטמאָספֿער בין
אדם לחברו, — אַ זאָך, וואָס ווערט

פערזעכענט פאַר וויכטיגער און היילי-
גער ווי בין אדם למקום. עס איז אַ
יודישע זאָך פון גרויסער מאָראַלישער

וויכטיגקייט. און לאָמיר נישט שאַנעווען
קיין כוחות ביים אויסטאָנען די נישט-
יודישע מלות אין ארץ-ישראל'דיגען

לעבען, — ווי מיר האָבען נישט געשא-
נעוועט קיין כוחות ביים אויסטאָנען
אין בעקעמפֿען אנדערע אַסימילאַציעס.

האט יענע וואָך אַ מאָנאָפאָקטור-סוחר
בעקומען אַ מעלידונג פון סקאַרב, אַז
ער זאל אויפֿגעבען וואָס פאַר אַנאָמי-

זאָך ער האט היי-אָהר געמאַכט מיט
מעהל. גלייכצייטיג זאל ער אויך אויפֿ-
געבען וויפיעל פערדערן ער האט דאס

יאהר געשיקט קיין אויסלאַנד.

בעקומענדיג אַזאַ שיר'המעלול'ת,
ווערט דאָך דעם סוחר ליכטיג פאַר די
אויגען, איז ער אַוועק אין סקאַרב

אריין געוואויר ווערען מה טעם יש
פה. דערצעהלט מען איהם, אַז אַדורכ-
קוקענדיג די ביכער פון אַ געוויסער

מעהל-פירמע, פיגורירט דאָרט דער נאָ-
מען פון אַט דעם סוחר, אַז ער האָט
געקויפט קוואַנטומ'ס מעהל און אויך

פון דער באָן-עקספּעדיציע האט דער
סקאַרב דערהאַלענען דער נאָמען פון דעם
דער זעלבער סוחר האָט אַוועקגעשיקט

טראַנספּאָרטען פערדערן קיין אויסלאַנד.
ווען מען האָט דערנאָך געמאַכט אַ
חקירה ודרישה האָט זיך אַרויסגעוויזען

פאַלגענדעס:

אַ הורטאָווע מעהל-פירמע האָט אין
איהרע ביכער פערשריבען אַלע קונים
וואָס קויפֿען טראַנספּאָרטען מעהל. האט

מען שוין אינאיינענעם אויך פערשרי-
בען די יעניגע, וועלכע קויפֿען מעהל
אין דעמיל, צווישען וועלכע ס'האט

זיך אויך געפונען דער נאָמען פון דעם
דערמאנטען סוחר, און אויב אזוי, מוז
ער געבען אַנערקלערונג וועגען דעם

מעהל, מיט וועלכען ער האַנדעלט, כדי
צו בעצאָהלען אַפֿראָטאָווי. ווען מען

יוסף שאַץ רייזען.

דער נייַעס־טער ריקצוג.

א מערקווירדיגע ערשיינונג: די על-המשמר-לייט ווייזען פלוצלינג ארויס אונזערע נאציס און עס הערט זיך אין זייער לאַגער א מורמלען. געגען וועמען? געגען די היינטיגע ציונים-טישע עקזעקוטיווע! וואס אזוי אעל-כעס געשעהען? איז דאך די עקזעקיו-טיווע ערשט געווען אזוי וואויל און אזוי גוט—אז מען האט געהאלטען אין איין צופויקען און צוטרומפייטערן די גרויסע וואונדער, וואס די עקזעקוטיווע האט אויסגעטון. און ווען איז דאס געוועזען? דוקא דאמאלס ווען די על-עקזעקוטיווע איז בעסטאנען כמעט פון איין פארטיי און האט זיך געפינען אינגאנצען אונטער דער השפעה פון לינקען פליגעל, נישט אזוי ווי יעצט, ווען עס איז אויך פערשטיטען דער "מורח", די "אלגעמיינע ציוניסטען" און די לייטונג נעמט ארום א בריי-טערע קאאליציע, אזוי אז ס'זענען מערהען פיעל מעהר גרונדען צו קענען האבען צו איהר צוטרוי און צו זיין פון איהר טעטיגקייט צופרידען.

פארוואס האט אלץ פלוצלינג די פערברייטערטע עקזעקוטיווע פערלוי-רען דעם חן אין די אויגען פון "על-המשמר", בשעת עס האט געדארפט זיין פונקט פערקעהרט?

דעם תירוץ אויף דער הארבער קשיא קען מען געפינען אין דעם איינעם ווארט: גרינבוים. גרינבוים איז געווא-רען אויס שר-העליה, דער עליה-דע-פארטאמענט געפינט זיך שוין נישט מעהר אונטער דער סווערענער קא-פעטנץ פון ה' גרינבוים, נאר איז פערטיילט געווארען צווישען מעהרערע עקזעקוטיווע מיטגלידער.

דאס איז גענוג געווען, אז מען זאל געגען די נעכטיגע לינקע אדונים, וועלכע מען איז געווען געטריי אינ-טערענינג, ווי א שקלאף, וועלכער קוקט נאך זיין הער אין די אויגען אריין און איז גרייט אויסצופיהרען אלע זיינע בעפעלהן—מען זאל געגען זיי מורד זיין און ארויס מיט לשון.

בעשולדענדיג זיי אין פארטייאישקייט, דערין, אז די דעסיגנירטע דורך דער ארבייט-פראקציע אין דער עקזעקוטיווע ווייזען ארויס מעהר פארטייאליזם פאר זייערע פארטייאנטערעסען, ווי פאר די אינטערעסען פון ציונים, אז דער פארטיי-שליסעל, וואס ווערט דורך זיי אָנגעוואנדען, איז א אונגעווענטע זאך א. ד. ג.

אי-ווא! אזא פלוצלינגע ענטוויקלונג! ביזנעס, הייסט עס, ווענען זיי געווען אזוי נאציאלי און געלויבט באמנה שלמה, אז די לינקע זענען הונדערט פראצענטליגע ציוניסטען, כשר'ע לע-מעלעך, וואס האבען גארנישט אין זי-נען חלילה קיין פארטייאנטערעסען, מיינען גארנישט ארויסצולייגען זייער פארטיי-סטעמפעל און האבען די הע-געמאניע איבער אלע, איבערהויפט אויפ'ן געבייטע פון עליה, פון פערטי-

האט אבער צונויפגעקענט דעם איינ-קייט פון מעהל, וואס האט אויסגע-מאכט גאנצע... 40 קילא איבער'ן יאהר, איז במילא די זאך אויפגעקלערט גע-ווארען.

דאס זעלבע איז געווען מיט די פט-דערן קיין אויסלאנד.

א ווען פון זעלבען סוחר געפינט זיך אין אויסלאנד, וואו ער האט היי-יאהר חתונה געהאט. האבען איהם די עלטערן געשיקט א ביסעל פערדערן און שוין אויף בעטעוואנט, און ווען דער סקארב האט דערהאלטען אַנאליסעס פון דער באהן-דירעקציע פון די אַוועק-געשיקטע סחורות, האָבען די בעאמטע פערשטאנען, אז דער סוחר האנדעלט אויך מיט פערדערן, וועלכע ער עקס-פארטייט קיין אויסלאנד...

די סקארב-בעאמטע האָבען איינגע-זעהן דעם טעות, וואס זיי האָבען גע-מאכט. לייזען אָבער האָט דער סוחר געמוזט ווייזען און צעווייזען מיט אותות ומופתים, אז ער האנדעלט נאך מיט מאָנאָפאָקאטור און נישט מיט מעהל און אויך נישט מיט פערדערן...

ביליגקייט... ענדליך האבען מיר זיך דערווארט - א סך פראָדוקטען פון ערשטען געברויך

פיקאטען; אפילו דער פארטיי-שליסעל, וועלכען סיסטעם די "סאָציאליסטישע דעמאָקראַטען" האבען איינגעפיהרט, וואס איז געציעלט צו האַלטען גרייט די גילאטינע איבער די קעפ פון א-נ-דערע ריכטונגען און צו קענען מיט דער הילף פון א געקניסטעלעכער מער-הייט אדורכזעצן, וואס זייער פארטיי דיקטירט נאך—דאס אלץ איז געווען כשר וישר און קיינער פון "על המשמר" האט חלילה נישט געגען דעם פוצה-פה געווען.

גארנישט פלעגט מיך אזוי סיעף סרעפן און פערדריסען, ווי צוועהענדיג אויף א שקל-קאמיטע צו אויף א קא-גרעס-וואהל-קאמיטע, ווי מען ווענדעט אָן דעם פארטיי-שליסעל (לויט דעם פראָצענט דעלעגאטען, וואס יעדע פראָקציע האט געהאט צום קאָנגרעס), אז אויב עס האט אויפגעהויבען די האַנד, למשל, ברוך פון "על המשמר", האט ער געהאט צוויי הענד, האט אויפגעהויבען יעקל פון "מורח" האט ער געהאט צוויי הענד, האט אויפגע-הויבען די האַנד בערל פון "פועלי-

ציון" איז זי געווארען פעררעכענט פאר 7 הענד, האט אויפגעהויבען יצחק פון "עת לבנות" איז געווארען גערע-כענט נאך פאר 1 האַנד, כאָטש יצחק פערטרעט ציוניסטען, וועלכע האבען דעם גאנצען ציוניזם אין שטארט אויף זייערע פלייצעס אויסגעטראגען און כאָטש די בערעכענען פון "פועלי-ציון" האבען זיך גראד דאמאלס געשפיעלט אין גאנץ אנדערע זאכען... און וועמעס גאנצע ציוניסטישקייט בע-שטעהט אין פערשפרייטען שקלים אין קאָנגרעס-יאהר און דאס אויך נאך אין די לעצטע פראָספערירט-יאהרען.

האט דאס נישט געקענט פערדריסען ביז אין די טיעפענישען פון דער מענ-שליכער און ציוניסטישער נשמה, צו-זעהענדיג ווי אזא בערל טהוט מיט זיין שטימע מאַראַזירערן אלע שטימען און וואס ער וויל פיהרט ער אדורך מיט זיין אויפהייבען די האַנד.

אָבער דער "על המשמר" האט נישט געגען דעם ארויסגעוויזען דעם מינ-דעסטען פראָסעסעט, פערקעהרט, נאך זיך איהם אונטערגע'חנפ'עט און גע-מאכט מיט איהם יד-אחת, אז אויך ער זאל אפליקען א ביינדרעל.

דעס-לויטען אזוי אין דער הויפט-שקל-קאמיטע און אין דער הויפט-וואהל-קאמיטע אין ווארשא און אזוי איז עס אין פאליטישע אַמט, אין דער עקזעקוטיווע און דאס אלעס האט מען אָנגענומען פאר א גוטע מסבב, אזוי לאַנג ווי בשכר זה האט גרינבוים גע-האט א הויכען אַמט אַלס עליה-מי-ניסטער, כאָטש ס'איז א סוד פאר גאנץ בראָד, אז דעם נאמען האט טאקי ער געטראגען, אָבער די דעה האבען געהאט אנדערע, והראיה—צי האבען דורך דער גאנצער צייט פון גרינבוים'ס קאדענץ כאָטש 10 ציוניסטען בעקומען

זענען ביליגער געוואָרען. עס איז ביליגער געוואָרען צוקער, וואָס איז א געוונד נאָהרונגס-מיטעל אזוי ווי עס שטעהט געשריבען "צוקער קושעפי". עס זאל אויך ביליגער ווע-רען נאָפט, וואָס האט א קאָלאָסאַלע פערדייטונג נישט בלויז פאר איטאליע, צוליב וועלכען עס דראָהט א וועלט-מלחמה, נאָר אויך פאר די, וועלכע בעזונדען זיך נאָך נישט מיט עלעקטריע.

ס'זאל אויך ביליגער ווערען קוהילען, וואָס אויף ווינטער איז עס זעהר א וויכטיגער פראָדוקט, איבערהויפט פאר די אַרימע מאַסען. עס איז ביליגער געוואָרען דירה-געלד פאר דער אַרימער טייל פון דער בעפעלקערונג. ס'זאל אויך ביליגער ווערען דער באהן-טאָרף און נאָך א גאנצע רייע פראָדוקטען, ווי פאפיר א. ד. גל.

פרעהען מיר זיך מיט די דאָזיגע דעקערעטען וועגען ביליגקייט. די דאָזי-גע פרייד שטעלט אָבער נישט צופרי-דען די יודישע בעפעלקערונג אין פוי-לען, ווייל צוזאמען מיט דער ביליג-קייט פון די פערשידענע פראָדוקטען, איז לעצטענס, כאָטש אָנא אַ אונזער לע-זעהר ביליג געוואָרען — אונזער לע-זעהר און זיכערקייט...

(סוף)

אייגענטליך איז איינעמענגער געווען א "בעשווינדעלעכער שווינדלער", ער אליין האט זיין גאנצע "יודענקענער-שע" פאָרעם באַזירט אויפ'ן יסוד פון די פריהערדיגע משומדישע תלמוד-פעלשונגען און אויף זיין ווערק "ענט-דעקטעס יודענטום" האבען זיך דערנאָך געשטיצט ביז דעם היינטיגען טאג די אלע "יודען-קענערישע" אויטאָריטעטען. איינעמענערן געדענקען בלויז די גענער פון דער "יודענדעקעריי", דא-גענער זיך אָנהענגער פון דער דאָזיגער מפלומרשט-וויסענשאַפֿטליכער טעאָריע מאַכען זיך אָן איהם אינגאנצען פער-געסען, ווייל די אלע חכמות פון "ענט-דעקטעס" יודענטום גיבען זיי דאָך אָן אלס זייערע אייגענע ענטפערענגען.

אזוי האט זיך געפיהרט אויך אויגוסט ראָלינג, א קאָטלישער גלח, וועלכער האט פערבאָלדנעטע גלייך פון מיטעל-אַלטער אין 19-טען יאהרונדערט אַריין. אין די ערשטע יאהרען פון זיין טע-טיגקייט האט ראָלינג זיך אויסשליסליך סערטיפיקאַטען? (בעקומען האבען לינ-קע פועלי ציוניסטישע וועבבליס, נאָר נישט קיין ציוניסטען).

נאָר אַט האבען זיי, די לינקע, איינגעפינען, אז דער פעטער ביסען, וועלכען זיי וואָרפען צו איז צו גרויס און זיי האבען גענומען אַרונטערשניי-דען חלקים פון גרינבוים'ס אַמט—איצטער הויבט אָן דאס אַלעס, וואס איז ערשט גוט און וואויל געווען נישט צו טויגען אפילו וועגען טראָנספער, וועלכען דער "על המשמר" האט מכשיר געווען, הע-רען זיך עפעס לעצטענס גאנץ דרייסטע דבורים, וואס דעקען אויף פערזענליכע און פארטייאישע פניות.

דער ציוניזם געהט אַלץ ביי דעם "על המשמר" אויפ'ן צווייטען פלאַן, דער עיקר איז דער פערזאָנען אינזיום. אויב דער ציוניזם לייט—שטעט נישט, מאַכט מען א שווייג, דער עיקר איז, ווי ביי די חסידים, דער רבי, וואס דער רבי זאגט, און צי איז דער רבי נאָר צופרידען...

און סיי די גאנצע מלחמות, סיי דאס שלום מאַכען, סיי דאס מאַכען א שווייג און סיי דאס אויפהייבען א שטורם—אליס געהט אונטער'ן דאָזיגען פסיכאז...

און א פלא! ס'איז נאָך נישט געווען קיין איין זאך, וועגען וואס דער "על המשמר" זאל נישט מיט זיין גאנצער חידושישער תלמודות דערפאר קעמפן. ער זאל נישט שפעטער מאַכען א ריק-צוג. אויך אין דער לינקע אָנענטע-ציע, און דעם פאָוואָרירערן און בלינד נאכגעהן די לינקע צום שאַדען פון אלגעמיינעם ציוניזם—טרעט אריין א קרייז.

אָבער ווי געזאגט—נישט חלילה די זאָרג וועגען גורל פון ציונים איז דער טרייב-קראַפט פון די אלע שנויים און רעוועלוציעס...

אונזערע גופים זענען לעצטענס ממש הפקר יעדער כולליגן קאָן עס צונעמען פאר שפאט... ביליג.

יא, אונזער לעבען איז שוין א ביי-סעל צו ביליג...

די יראה אין דער טומאה...

דער היגער "גאָנעיק" מאַכט, אויב ס'איז נויטיג, א פרום יראת שמים פנימ'על, אזוי ווי ער וואלט געבוי פון גארנישט געוואוסט, אבי צו דערגריי-כען זיין ציעל — צו העצען געגען יי-דען.

ווי בעוואוסט, האבען זיך יודען אָב-געהאַלטען פון צו בעזוכען דעם פילם "קאָכאם ווישטיקע קאָביעטי", וואָס איז דעמאָנסטריט געוואָרען אין קינא "סטילאוו". און געטהון האבען זיי עס אויסשליסליך דערפאר, ווייל דער פילם איז פון דייטשער פראָדוקציע.

פון דעם ווייסט גאנץ גוט דער "גא-ניעץ". מען דאַרף אָבער טהון די "גא-פעלע" ארבייט — העצען אויף יודען, מאַכט ער א שווייג וועגען דער אמת-ער אַבשטאָמונג פון בילד און שרייב-אז יודען באַקאָטירען דעם פילם נאָר דערפאר, ווייל אין דער הויפט-ראַלע שפיעלט אונזער מיטברנער דער גענ-

די העצע געגען תלמוד.

אייניגע אינטערעסאנטע געשיכטליכע פאקטען.

געווינדעט דעם קאָמף געגען פראָסעס-טאָנטים, צופעליג איז אָבער צו רא-לינגען אריינגעפאלען איינעמענער'ס ווערק. דער קאָטלישער גלח האט זיך אָנגעכאַפט אָן דעם ווי אָן א גאָלדענער מציאה, ער האט עס איבערגעשריבען און ארויסגעגעבען אַלס אַריינעל ווערק א. נ. "דער תלמוד-יודע".

דער ערפאָלג פון תלמוד-יודע" איז געווען אַנאָיסערגעווענהליכער. במשך 6 יאהר זענען ערשינען 6 אויפלאַגעס פון דאָזיגען העצערישען פלאַגיאַט. בלויז די זעקסטע אויפלאַגע פון יאהר 1877 האט זיך געדריקט אין 30 טוי-זענד געזעמפלאַרען. ראָלינג איז געווא-רען א וועלט בעריהמהייט.

זיין בוך איז געווארען פערשפרייט אין הונדערטער טויזענדער ענוועמפלא-רען. די חוצפה צוליב זיין דאָזיגען ערפאָלג איז אזוי ווייט געוואָקסען, אז ער האט אין דער איינלייטונג צו דער 17-טער אויפלאַגע פון זיין בוך גרויס-מוטיג צוגעשריבען, אז יעדער וואס וועט געפינען כאָטש איין טעות אין "תלמוד-יודע" אָדער איין נישט-אוי-טעטישע ציטאָטע, וועט בעקומען 1000 טאַלער אַלס פרעמיע...

די רוח פון ראָלינגען איז אזוי גע-וואָקסען, אז אויף דער השתדלות פון די עסטרייכישע גלחים איז ער אַזש בעשטימט געווארען אַלס פראָפּעסאָר פון די העברעאישע וויסענשאַפֿטען אויף דער אוניווערזיטעט אין פראָג.

האבענדיג פון בערוף אַזא בכבוד'יג טיטל האט זיך ראָלינג גענומען אַריי-מישען אין אלע יודישע פראָצעסען, וואס זענען פאָרגעקומען אין דער האַב-סבורגער מלכה, און ספעציעל אין די עלילת-דם פראָצעסען, בעת וועלכע ער האט אַלס עקספּערט עפענטליך גע-שוואוירען, אז יודען געברויכען קריס-טליך בלוט צו מצות.

די דאָזיגע פאָלשע שביעה פון קא-טוילישען גייסטליכען און פראָפּעסאָר האט ארויסגעבראַכט פון די פליים איי-נעם פון די ווירקליכע גייסטליכע תלמוד-קענער, דעם דייטשען פראָפּעסאָר פראַנץ דעליטש, וועלכער איז עפענטליך ארויס-געטרעטען געגען ראָלינגען.

ראָלינגען צו הילף האבען זיך באַלד אַבערוכט צוויי משומדים אויסווארפען: אהרן ישראל ברימאן, וועלכער האט זיך א נאמען געגעבען ד"ר יוסטוס, און דער פריהע-דערמאָנטער פרומקין-ראַד-קינזאָל. האבענדיג זיי די דעקעט די יודי-שע אויסווארפען האט ראָלינג זיך גע-וואָרפען מיט די שטענליכע בלבלוים אויף זיינע קריסטליכע פאָלעמיקער—ביז עס האט זיך אין דער עפענטליכ-קייט צעוויזען דער רב פון פלאָריס-דאָרף, ד"ר יוסף שמואל בלאָך.

דער יודישער ראַבינער, וואס איז אויך געווען דעפוטאט פון עסטרייכי-שען פאָרלאַמענט, האט זיך געשטעלט צו דער פערטיידיגונג פון תלמוד מיט'ן אבדריקען א גרויסען אויפגלערונגס-

יאָלער זינגער יאן קעפּוואַר.

מיט דעם בעגניגענט זיך אָבער נאָכנישט דער "גאָנעיק" און אין א גרויסען פעליטען חור'ט ער איבער די גאָנצע געשיכטע וועגען דעם ענין. ער זאָגט, אז די יודען מיינען בכלל אויס פוילישע פילמען און פאלט אָן מיט אַ העסליכער מסירה, אז יודען זענען שמוגלער, יודען ברענגען שאַדען דעם מלוכה-אזאר א. ד. גל.

געהן פאָלעמיקערען מיט'ן "גאָנעיק" וואָלט געווען איבריג, ווייל, ווי גע-זאָגט, ווייט דער "גאָנעיק" גאנץ גוט, אז גראד זיך יודען זענען דער בעס-טער קאָנסומענט פון דער פוילישער פראָדוקציע, אז די יודען בעזוכען מא-סענווייז פוילישע פילמען, אז נאָר אַ דאָנק די יודישע בעזוכער האלט זיך אויף דאס פוילישע טעאטער אין שטאָרט א. א. וו. דער "גאָנעיק" ווייסט גאנץ גוט וועגען דעם. ער טאָר אָבער דאס נישט דערצעהלען זיינע לעזער, ווייל זיין עובדה איז צו העצען, צווגעבען גיפט אַלעס, וואָס האט א שייכות מיט'ן יודענטום און מען עס זיין ווי ליגענד, ארט עס איהם נישט, דער יודענמער-סערישער אַרגאן שטעקט אריין די יראה אין דער טומאה.

ארטיקעל אין דער "ווינער אַלגעמיינע צייטונג". נאָכדעם ווי ד"ר בלאָך האט אַבערקלאַפט די אלע פאָלשע העצעריי-ען אויפ'ן תלמוד האט ער צוגעגעבען, אז ער איז גרייט אויסצוצאהלען 3 טוי-זענד עסטרייכישע טאָלער ראָלינגען, אויב דער דאָזיגער "תלמוד-קענער" און פראָפּעסאָר פון העברעאישע ווי-סענשאַפֿטען וועט צעווייזען איבערצוי-לייענען כאָטש איין דף גמרא.

אויף דער דאָזיגער פראָפּאָזיציע האט ראָלינג נאָטירליך נישט געהאט קיין אַנדערע עצה, ווי צו ענטפערן מיט א נייער ווילדער העצע. גלייך האט ער אַבערקלאַפט א בראַשור אונטער'ן חוצפה'דיגען נאָמען: "מיינע אַנטוואָר-טען אָן די ראַבינער", וואס איז פער-שפרייט געווארען אין גאנצע 200 טוי-זענד ענוועמפלאַרען.

די פערשטאָרקטע אַנטיסעמיטישע העצע האט גלייך אָנגעהויבען נושא-פירט צו זיין. אין לעמבערג און אין טישאָעוואָר אין אונגאַרן זענען געוואָ-רען אַראָנזשירט צוויי ערנסטע עלילת-דם-פראָצעסען. געטריי זיין מנהג מעל-דעט זיך ראָלינג אַלס פרייוויליגער עק-ספּערט פון ביידע פראָצעסען, מיט די גרייטקייט גענוער א שובעה צו בע-ווייזען, אז די בלוט-בלבלוים געגען יודען זענען ריכטיג.

ראַבינער ד"ר בלאָך האט דערפיהלט די ערנסטקייט פון דער לאַגע, און ער האט אַבערדריקט א קורצע ערקלערונג אין דער ווינער פרעסע, אז דער גלח ראָלינג שווערט פאָלש.

ראָלינג איז אפילו גרייט געווען אויך די דאָזיגע ביטערע פיל אַראָבצושלינגען, אָבער דאס בילדונגס-מיניסטעריום האט פערשטאַנען, אז דער אויטאָריטעט פון דער עסטרייכישער וויסענשאַפֿט איז בעדראהט און ראָלינג איז דעריבער געווארען געצוואונגען ארויסצוטרעטען געריכטליך געגען דעם ד"ר בלאָך.

די צוויי איינגעלאָדענטע עקספּער-טען פון געריכט, פראָפּעסאָר ווינשע פון דרעזדען און פראָפּעסאָר געלדעקער פון שטראַסבורג, האבען נאָך א לעני-גערע אונטערזוכונג פערשטעטעלט, אז די טעקסטען פון ראָלינגס ווערק זענען צום טייל געפערשט, צום טייל פלאַגיאַטירט פון איינעמענגערן און צום טייל סתם עס-הארצות'דיג צוקרי-פעלט...

ביי אזא סיסטאָציע האט ראָלינג פערשטאַנען, אז זיין "יודען-קענערישע" ראַלע איז ענדליך געווארען אויפגע-דעקט, ער האט דעריבער געבעטען אורלוים פון זיין פראָפּעסאָר-אַמט און צום געריכט אינגאנצען זיך נישט גע-שטעלט.

אַט אזוי האט געענדיגט זיין קאר-יערע דער לעצטער גרויסער "תלמוד קענער" פון ניינצענטען יאהרונדערט, וועמענס אידיאָטישע תורות, פייוויליגע שטות'ערייך און עס-הארצות'עס חור'ן איצט ווידער איבער די שטריי-כער'ס, ראָזענבערג'ס און אונזערע היי-מישע, ענדעקישע, גוטע פריינד."

מ. מ. ק.

וואס פאר א תירוץ וועט דער "גא-ניעץ" האבען...

מיר האבען שוין אויבען בעמערקט וועגען דער העצע, וואס דער "גאָנעיק" האט געפיהרט געגען יודען דערפאר, ווייל זיי האבען נישט געוואלט בעזוכען דאס בילד, וואס איז אויסגעפערטיגט געווארען אין דייטשלאַנד מיט יאן קיע-פרא אין דער הויפט-ראַל.

דער "גאָנעיק" האט דאס אויסגע-טייטשט, אז יודען באַקאָטירען דער-פאר, ווייל דאָרט שפיעלט א פאליאָק.

איז אינטערעסאַנט צו וויסען, וואס דערזעלבער "האַרציגער" "גאָנעיק", וועלכער זאגט בלויז "אמת" און פרע-דינט "ישר", וואס וועט ער זאגען אויף דעם וואס יודען בעזוכען אזוי שטאַרק דאס פוילישע בילד, "ראַפּאָרדיאָ בלא-טיק", וואס ווערט דעמאָנסטריט אין קינא "לונא", און דאָרט שפיעלען בלויז פאליאָקען.

דער "גאָנעיק" וועט מסתמא דאס אינגאנצען פערשווייגען, ווייל אזוי לוינט איהם בעסער, מיר אָבער וואָל-טען גערן געוואָלט, אז ער זאל אויך דעם יאָ געבען אַנענטפער און מיר זענען טאָקי גייגעריג צו הערען דעם תירוץ...

לויטן.

רעד פראנצויזישער אמבאסאדאר אין טשעכאסלאַוו

און ס'זענען פארטגעזעצט געווארען די ווייטערדיגע בעגריסונגען.

ארום 10 א וויינער אווענד איז אין האטעל „פאלאנא“ פארגעקומען א בא- קעט, וועלכער ס'האט ארגאניזירט דער פירערליכער קאמיטעט לכבוד די נעסט. בעת דער מאלצייט האבען גע- האלטען רעדעס פרעז. מאצקעוויטש, סטאראסטא ראגאוסקי, דיר. דיטריך, דעם. קאבילעצקי א. א., וועלכע האבען אונטערשטרעכען די פויליש-פראנצויזישע פריינדשאפט און פערענדיגט מיט די רייך און פון פוילען.

אלס תשובה אויף די דאזיגע אלע רעדעס האט אמבאסאדאר נאָלע הער- ציך געדאנקט פאר דער וואַרימער אויפ- נאָהמע.

צומארגענס, מאנטאג איז אמבאסאדאר נאָלע אָנגעפאהרען אויף דער יאסנא- גורא, וואו ס'איז אפגעריכט געווארען א גאטעסדינעסט און דאן האבען די נעסט בעזוכט דעם קלויסטער און דעם דארטנען אויז.

פון דער יאסנא גורא זענען די נעסט געגאנגען צו דער פליטע פון אונבע- קאנטען וועלכער, וואו אמבאסאדאר נאָלע האט געלעבט א קאנץ.

בעת'ן ווייטערדיגען בענוץ אין אונ- זער שטאָט האט אמבאסאדאר נאָלע בעלעגט א רייה וויזיטען, 5 אווענד - איז געווען צוגעקרייט א גלויבליכע הער- ציך, „פאלאנא“ און 7.40 איז ער צוריק אפגעפאָהרען קיין ווארשא.

די יעהרליכע אלגעמיינע פערזאמלונג פון „תורה ועבודה“

אויף 30 מינוט - א הפסקה. נאָך דער הפסקה קומט פאר א לענגערער רע- פראט פון ח' ד"ר ש. ז. כהנא, וועלכער צייכעט אן די פאליטישע ליניע פון דער בעוועגונג, ער בעריהרט פון דער לעצטער, קרן היסוד, נ. צ. א. ג. ביים לעצטען ערקלערט ער, אז מיר ווייזען דערצו ארויס זעהר וועניג פראנצויזישע רעסירונג, דען מיר ווייסען נאָך נישט וואס דאס איז בכלל און דעריבער איז עס נישט קיין פראָבלעם פאר דיסקוסיע. ער ווייזט אויך אָהן די קולטורעלע ארבייט אויף ווייטער.

נאָכ'ן רעפערעט איז פארגעקומען דער פונקט „החירת ועד“, עס איז גע- וואָרען אָנגענומען אַנפֿאָק די פאָל- גענדע ליסטע אלס חב"י הינד: דאן ציגער אברהם, פראט צבי, קאָנ- סענס א. גוטערמאן, קליינער, קא- לין מ. ד. גאלד, גר. פרידמאן, וואר- נאָן און די חברות: שיינאוועסקער, סרעביניק אין אלס פערטרעטער: לאַנ- צמאן, ראָזענבוים, גריינער, גנאט, הנה. ס'ווערען נאָך אריינגעטרעטען א ריי- הע פאָרשלאָגען בנוגע דער ארבייט אויף ווייטער. ד"ר כהנא אפערירט צו די חברות און פארט צו די אויסגע- וועלטע חב"י הונד, אז זיי זאָלען זיך שטעלען צו דער ארבייט און בשלימות ערפולען זייער דענסט.

ח' חיים וועקסלער דאנקט אין נאמען פון אלע פערזאמלעטע דעם חשוב'ן גאסט פאר זיין אָנוועזענהייט אויף דער פערזאמלונג ווי אויך פאר זיינע גייס- טרייכע רעפערעטען.

דאן שליסט ד"ר כהנא די פערזאמ- לונג מיט'ן געזאגט פון „התקנה“ און „תחזוקה“.

פער'משפט א יוגענדליכען קאמו- ניסט

דאס קרייז-גערעכט האט בעטראכט דעם פראצעס פון 21-יעהריגען טשא- טשיק, וועלכער וואוינט אויף גראבאָווא גאס אין טשעכאסלאַוו.

ביים בעשולדיגטען האט מען אין וואשעשען ה. י. געפינען א גרעסערע צאָהל אנטי-מלוכה'שע אויפופען, וואס צו באַקאָרען די סייס-וואַהלען.

דער אָנגעקלאָגטער האט זיך נישט מודה געווען צו דער שולד, ערקלערענ- דיג, אז די אויפופען האבען זיך ביי איהם געפונען צופעליג.

דאס געריכט האט אבער אנערקענט די אָנקלאגע פאר בעגרינדעט און טשא- טשיק'ן פער'משפט אויף 2 יאהר תפיסה.

פער'מינגטער קאמיטעט פאר די ענינים פון יודישער מלאכה.

פער'מינגטער קאמיטעט שבת איז אין לאַקאָל פון דער באַנק-ספולדזיעלע פאָרגעקו- מען א קאנסעראנץ פון פער'מינגטען קאמיטעט פאר יודישער מלאכה מיט דער בעטייליגונג פון א דעלעגאט פון דער וואַרשאַווער צענטראַלע ה' טא- באטשינסקי.

די קאנסעראנץ עפענט ה' י. אימך, דעם טעטיגקייט-בעריכט גיט אָב ה' א. ווינער און מיט רעדעס טרעטען ארויס די ה' ה' דיר. פשיסוקער און ראט. י. גאלדבערג.

דער דעלעגאט טאבאטשינסקי האלט דאן א קורצען רעפערעט ווענען די הנחה-עקזאמענס פאר געוועלען און אויך ווענען דער צוקונפט פון יודישען בעל-מלאכה ווי ווענען די לערן-יונגער, וועלכע האבען נישט געמאכט קיין קאנסעראנץ מיט די מייסטער. דאן בעריהרט ער די פראגע ווענען די מייסטער, וועלכע האבען האנדווערקער- קארטען און בעזיצען נישט קיין די- פאָמען און נאך א רייה אנדערע פרא- גען.

אין רעזולטאט פון דער קאנסעראנץ איז בעשלאסען געווארען צו רופען א גרויסע אינפארמאציע- פערזאמלונג אויף זונטאג דעם 8-טען ד. ח. 8 אווענד אין לאַקאָל פון האַנדווערקער- פערבאָנד.

פון ב"עס.

שבת, דעם 30-טען פ.ח. איז פארגע- קומען א פייערליכע לאקאל - רעדעפונג פון „חברת עבודה מנורה“ (ב"עס). דעם אווענד עפענט אין נאָמען פון ב"עס ח' ע. יאקובאוויטש, וועלכער פערבעט אלס פארויזער דעם ח' ש. ניעמיראווסקי.

עס בעגריסען דאן דעם ב"עס צו זיין חנופת הבית אין נאמען פון הצ"ח די חברות: ה. הערצבערג, י. לאפידעס און קאפינסקי. אין נאמען פון בית"ר סמל. י. קאזלאווסקי, אין נאמען פון הח"י. שידלאווסקי, אין נאמען פון דער ארגאניזאציע-צייטונג „מנורה“ - א. לענטשנער. א שריפטליכע בעגריסונג האט אויך צוגעשיקט דער צ. ק. פון ב"עס.

צום 55 יעהריגען געבורטס-טאג פון פרויזענט זשאבאטשינסקי האלטען דאן רעפערעטען ווענען זיין לעבען און שג- פון די חברות. י. בראט און ע. יאקו- באַוויטש.

אונטער דער רעדאָקציע פון צבי שידלאווי קומט דאן פאר די „לעבעדיגע צייטונג“ אונטער'ן נאמען „מנורה“. די פעליעטען און מאנאלאגען רופען ארויס גרויס הייטערקייט ביים עולם.

ביי שעה סערוויטעט מישען און ביי גלעזעל טהע וויילט זיך דער עולם ביו שפעט אין דער נאכט אריין.

אין אלגעמיין איז דער אווענד אויס- געפאלען זעהר אימפאָזאנט און דער האנדווערקער-זאָל, וואו דער אווענד איז פארגעקומען איז געווען איבערפולט.

מאָרגען, שבת, דעם 7-טען ד.ח. 30 נאכמיטאג קומט פאר אין אייגענעם לאַקאָל פון ב"עס א שיחת חברים. אלע חברים פון ב"עס מוזען דורכאויס זיין אָנוועזענד.

פרעזעס אלגעמיינע שטעט- סטאָכאָוו

קיין טשעכאסלאַוו איז געקומען אויף 3 טעג דער פרעזעס פון קרייז-גערעכט אין פיעטראָווא ה' הענריק אָנגעוויטש, פאר אַדורכצופיהרען א ווייטאציע פון די אַרטיגע געריכטס-אינסטיטוציעס.

דעם ערשטען טאג האט פרעזעס אָנ- געווישט אָנגעהאלטען א לענגערע קאָנ- פערענץ מיט'ן פאָרויצענדען פון דער טשעכאסלאַווער אָבטיילונג פון קרייז- געריכט, וויצע-פרעזעס קעלער.

צום 10-טען מאָל פער'משפט אויף א הפיסה-שטראָף

דער שוין 9 מאל בעשטראַפֿטער פאר פערשידענע פערברעכענס 35-יעהריגער קאנסטאנטי מאַטושאָק איז דאס מאל געווארען גע'משפט דורכ'ן שטאדטישען געריכט אלס בעשולדיגטער אין צוגאב- ענען 2 גענו און 5 הינהער ביי אברהם זעלימאָן.

דאס געריכט האט דעם גב פער- משפט אויף 1 יאהר תפיסה.

פון קליינענדלעך-פער'מיין, בערלין יאָסעלעוויטש 8.

זונטאג, דעם 8 ד. ח. 4 נאכמיטאג אַרדענט אין דער קליינענדלעך-פער'מיין (בערלין יאָסעלעוויטש 8) אין אייגענעם לאַקאָל א גרויסע פערזאמלונג געווי- מעט דער אָקציע פון די גמילת-הסדים- קאָסעס.

גלייכצייטיג וועט ווערען אויסגע- קלערט ווענען די פרישע הנחות ביים אויסקויפן פאטענטען פון יאהר 1936 ווי אויך אלגעמיינע שטייער-ענינים.

קאמוניקאט פון אלגעמיינע פראָם- פער'מיין פון בוכהאלטערען.

די פערזאמלונג פון פער'מיין מאַכט אויפמערקזאם די מיטגלידער, אז אין הסכם מיט'ן נייעם האנדעלס-קאָדעקס, וואס פערפליכטעט פון 1-טען יולי 1936 דאָרף מען נישט צו סטעמפלען די האַנ- דעלס-ביכער.

גלייכצייטיג איז מען מודיע, דאס די פאך-דיזשורען פאר מיטגלידער וועלען טעטיג זיין יעדען מיטוואך, אלזא דעם 11-טען און 18-טען ד. ח.

רעפערעט אין האַנדווערקער-זאָל.

היינט, פרייטאג, דעם 6 ד. ח. 8 א וויינער אווענד קומט פאר אין האַנד- ווערקער-זאָל א רעפערעט פון ח' יוסף שידלאווסקי א. ד. ט. „דער קאמף פאר'ן בלו-ווייסען ציוניזם“.

איינגאנג פריי פאר אלע.

קליינע קריסטליכע יונגלעך פער- וואונדען מיט א מעסער א 12-יעהריג יודיש יונגעל.

זונטאג ארום האַלב 4 נאָכמיטאג זענען די צוויי 12-יעהריגע יונגלעך לובלינסקי און לובעלסקי געשטאנען פאר'ן טויער פונ'ם הויז אַלע 3, וואו זיי וואוינען. פלוצים זענען זיי פער- טשעפּעט געוואָרען דורך עטליכע אַדורכ- געהענדע קליינע קריסטליכע יונגלעך, פון וועלכע איינער האט לובעלסקין אַריינגעשטאָכען א מעסער אין דער זייט אַריין.

נאכ'ן בענעהן דעם דאָזיגען מערדע- רישען טהאט זענען די אָנפֿאלער ענט- לאָפען און ס'איז זיי נישט גע'וונגען צו פעהאלטען.

דעם פערזאמלונגס-לובעלסקי האט מען אָנגעפיהרט אין יודישען שפיטאל אַריין.

אויסגעהאקט א שויב אין דער קאָוואַרניע „איראָפּא“.

שבת צו נאָכטס, ווען ה' יצחק האָר- וויטש האט זיך אומגעקעהרט אַהיים אויף שלאָנטאָ גאס איז איהם אָקעגע- נעקומען א יוד און איהם געוואָרענט, אז היות, ווי ס'געהערט אין דער ריכטונג צום פיער-אַקציע פלאַץ עטליכע שטורע- שקצים, זאָל ער צוואַרטען ביז זיי וועלען אַדורך. ה' האָרואויטש איז דע- ריבער אַריין אין וואַרטע-זאָל פון דער „איראָפּא“.

פלוצים איז געמאלען א שטיין און אויסגעהאקט א שו-פענטער פון דער קאָוואַרניע. ווען אייניגע געסט זענען צוזאמען מיט ה' האָרואויטש ארויס אין גאס, האבען זיי טאקי דערזעהן די שיכור'ע שקצים. ה' האָרואויטש, וועל- כער האט די גאנצע פאָסירונג געזעהן דורכ'ן פענסטער, האט אָנגעוויזען אויף די שיכורים אלס די שויער-האָקער און דערפאר האבען די לעצטע איהם שטאַק צושלאָגען מיט שטעקענס, אז ער האט געמוזט אָנקומען צו מעדיצינישע הילף.

פאָליציי פיהרט ווענען דעם גאנצען ענין אַנאָיספאָרשונג.

א גרויסע אינפארמאציע-פערזאמ- לונג ווענען הנחה-עקזאמענס פאר געוועלען.

היות ווי דעם 31-טען דעצעמבער ד. י. ענדיגט זיך דער הנחה-עקזאמען פאר געוועלען, קומט פאר אין האַנד- ווערקער-פערבאָנד זונטאג, דעם 8 ד. ח. 9 אווענד א גרויסע אינפארמאציע- פערזאמלונג.

עס וועלען אַרויסטרעטען די ה' ה' אדון. ד"ר לייב אַש, ראַטמאָן. י. גאלד- בערג, ש. קאָץ, א. ווינער א. א.

אלע פערזאמלונגס-דערפערן זיין אָנוועזענד.

פון השומר הדתי.

לויט'ן בעשלוס פון דער הנהגה קומט ווייטער פאר אין גאנצען קן די רעאָרגאניזאציע ווי אויך א איבער- דעקלארירונג פון אַלע אַהיות.

דער חודש פסלו איז פראָקלאמירט געווארען אַלס חודש למפעל תעודת-אס ווי אויך אַלס חודש למען קרן קימת.

די תרבות-קאָמיטע ביים שומר דתי האט אויסגעארבייט א רייכען פלאַן פון שיעורים, שיחות און רעפערעטען. עס קומען ווייטער פאר גאָראַל לעקצ- יעס פון תנ"ך, היסטאָריע פון ציוניזם, יודישע געשיכטע, פאלעסטינאָראַפיע, עברית, דינים א. א.

שבת 2-30 נאכמ. א שיעור נ"ך. 3 נאָכמ. א שיחה כללית געפיהרט דורך אח קליינער.

די ערשטע זיצונג פון ניי-געוועהל- טען ועד איז פאָרגעקומען דינסטאג. אין רעזולטאט דערפון איז געוועהלט געוואָרען א פּרעזידיום אין וועלכען ס'זענען אַריין פאָלגענדע חברים: דאָנ- ציגער אברהם, קאנסענס אליעזר און גוטערמאן קאָפּלי. עס איז אויך פונאנ- דערגעטיילט געוואָרען די אַרבייט צווי- שען די איבריגע חברי הועד.

פון „בעלי-מלאכה דתיים“.

פערזאמלונגעס שבת צו שלוש-סעודות איז פאָרגעקומען אין אייגענעם לאַקאָל אָנ'עונג שבת. פאר א גרויסע צאָהל חברים האט געהאלטען אַנאָינהאלטס- רייכען רעפערעט דער מיטגליד פון הנהלה הראשית פון תנועת תורה ועבודה ד"ר ש. כהנא פון ווארשא, אויפווייזענדיג מיט היסטאָרישע פאָק- טען דעם גרויסען איינפלוס, וואס די רעליגיעזע ציוניסטישע געוועזענע האט געהאט אויף דער ענטוויקלונג פון יו- דישען בעל-מלאכה, און די אויפנאבען פון „מרכז בעלי-מלאכה דתיים פאר'ן רעליגיעזען האנדווערקער, מיטהעלפנע- דיג איהם עולה צו זיין קיין ארץ- ישראל.

מיר מעלדען גלייכצייטיג, דאס יע- דען שבת ווערט געדאווענט אין איי- גענעם לאַקאָל, אַלע 10, 8-30 פריה. עס קומט אויך פאר צו שלוש סעודות א „עונג שבת“.

גרויסע גנבה פון לייזענט און וועש

די אויספארשונגס-מאָכט איז געוואָרען אַלאַרמירט ווענען א גרויסע גנבה, וועלכע איז געוואָרען אויסגעפיהרט צום שאַדען פון שלמה ציגלער'ס וועש-פא- בריק אויף אַלע וואָלנאָשטש 11.

אונבעקאנטע פערברעכער, צווישען וועלכע ס'האָבען זיך אויך געפונען א פרוי, נאָך וועלכער ס'זענען געבליבען אַדורקען פון א קליינעם אַבזאָס, הא- בען זיך אַריינגעקומען אין דער פאָבריק אַריין און דורך דעם שכנות'דיגען גאָר- טען אַרויסגעטראָגען דעם גאנצען לאָגער לייזענט, ווי אויך פערטיגע וועש אויף דער אלגעמיינער סומע פון 4000 זל.

געהענדיג נאך די איבערגעבליבענע פוס-אַדורקען, האט זיך די פאָליציי געפונען אין גאָרטען פון הויז נר. 15 אויף דער זעלבער גאָס. אין דער אַל- טאָגע זענען טאָקי געפונען געוואָרען 6 פאר מענער-וועש און צוויי שטיק ליי- ווענט. נאך גענויערע זוכענישען, זענען צווישען די אַראָבעפאלענע בלעטער נאך געפונען געוואָרען עטליכע שטיק- לעך לייזענט. וועלכע די אינברעכער האָבען איבערגעלאָזט, נישט בעווייזענ- דיג אַלץ צו טראָגען. דער דאָזיגער פאָקט האט די אָגענטען אַרויסגעפיהרט אויפ'ן געדאַנק, אז די פערברעכער האבען מסתמא איבערגעלאָזט א גרע- סערע טייל פון די גע'גאָבענע זאָכען. און ווירקליך איז זיי געלונגען צו ענט- דעקען ביי דער וועכטערין פון הויז נר. 15 א גרויסען זאָק מיט לייזענט און אין בעט - 4 שטיקלעך לייזענט.

די וועכטערין פערטיידיגט זיך, אז איהר זוהן, לעָאָן, האט דעם דאָזיגען זאָק מיט לייזענט געפונען אין גאָרטען און איהם געהאלטען. די געפונענע סחורה איז געוואָרען אָנגעפיהרט אין אויספארשונגס-אַמט.

דער פאָליציי איז דערווייל געלונגען צו פעהאלטען די הויפט-גנבים: סטא- ניסלאָו פאָטשינסקי, לעָאָן פאָפּענדאָ און סטאַניסלאָו ראָדזינאָף, וועלכע זענען געוואָרען איינגעזעצט אין תפיסה. די ווייטערדיגע אויספארשונג ווערט גע- פיהרט.

דער יום-טוב פון פאדאראנאש.

פרייטאג אין אווענד, ערב דעם יעדליכען יום טוב פון רעזערו-פאדא-ראנאש, איז אויפ'ן פיראצקי-פלאץ פארגעקומען א צאפסטויק. 7 און גער אווער האבען זיך ביים שוין פון שטורקאצן אייגענע שטעלט אין רייטן זיי פאדאראנאש פונ'ם 7 טען דיווי-זיע-קורס, געבטן דעם ארקעסטער פון 27 טען פולק. אין דער פערטערונג פון דאזאדע פון דער 7-טער דיוויזיע האט פולק. טשאפלינסקי אגענומען דעם ראפארט פונ'ם קאמענדאנט פון קורס קאפ. שולץ און דער פרעזעס פון קרייז פון רעזערו-פאדאראנאש דר. לובשנינסקי האט געהאלטען א רעדע צו די פערזאנעלע. דאן האבען די פאדאראנאש מיט'ן ארקעסטער אין דער שפיץ אדורכארשירט איבער די גאסען פון דער שטאט און זיך אגע-שטעלט פאר דער געביידע פון דער 7-טער דיוויזיע, וואו דער ארקעסטער האט געשפילט א ביטעל לעגיאנען-לידער.

צומארגענס, שבת 9 א זיגער פריה איז פארגעקומען א גאטעס-דיענסט. דאן איז אויפ'ן פיראצקי-פלאץ פארגעקומען די שבעה פון טרייהייט פאר'ן פאטער-לאנד און די דעפילאדע, וועלכע ס'האט אגענומען פולק. מאטשעק אין דער געזעלשאפט פון סטארקסטע ראגאו-סקי, פרעזידענט מאצקעוויטש, פולק. קאפסטשוק און פולק. טשאפלינסקי. נאך דער דעפילאדע איז געווארען געלענט א קראנץ אויפ'ן קבר פון אונגעקאנטען זעלנער און 12 א זיגער איז פארגע-קומען אנטאקאדעמיע אין קאמערעל-טעאטער.

צום שלום פון דער פייערליכקייט איז 8 א זיגער אווענד פארגעקומען אין אפיצירען-קאסינא א פערזאנלונג, אויף וועלכער ס'האבען זיך פערזאמלט פילע געסט.

פון ספאט.

פערג. שבת איז פארגעקומען אין לאקאל פון "הכח" א פינג-פאנג-מעשט צווישען "הכח" און "הפועל". דער מעשט האט זיך געענדיגט מיט'ן נצחון פון "הכח" 2:8. אויסגעצייכענט האבען זיך פון "הכח" הערשליקאווטש, ראזענ-צווייג און קעניגסבערג, פון "הפועל" - קופער.

שבת, דעם 7 ד. ח. פונקטליך 6 אווענד קומט פאר אין לאקאל פון הכח א פינג-פאנג-מעשט פון די דאמען-סעק-ציעס פון "הכח" און "יוטשניא". דער מעשט וועט זיין זעהר אינטערסאנט, ווייל עס וועט זיין דער ערשטער ארויס-טריט פון דאמען סעקציעס אין טשענ-סטאכאו.

KINO „EDEN“.

דער העלד פונ'ם פילם
JETSEM ZIEGEM
פאל מוני
אין נייעם מעכטיגען דראמא
WALCZE
O ZYCIE

דער קאמף פון א מענש מיט דער
אונגערעכטיגקייט פון דער וועלט.
איבער'ן פראגראם: קלאנג - צוגאבען.
שבת און זונטאג מיטאג-סענאסען צום
לעצטען מאל צו 50 גר.
Poszukiwaczki Złota.

Kino „LUNA“

דער פוילישער פילם!
RAPSDJA
BALTYKU

מעכטיגע ליבעס-עפאפע פונ'ם לעבען
פון קריגס-פלאט ביים אנטויל פון פויל-שען ים-און לופט-פלאט.

אין די הייפט-ראלען:
מאריא פאגדא, אדאם פראדזיש
באשקא ארווי, ציפולסקי, יעזשי
מאר, שעלאנסקי א. א.

בעראטונגען איבער דער אויספערע-

וונג פון דער מאגיסטראט-דינסט.
עהערנעכטען האבען זיך אין מאגיסטראט אגענטויערן די בעראטונגען איבער דער אויספערע-וונג פון דער קאמונאלער דינסט. אין די בעראטונגען האבען אנטויל גענומען די גאטשעלני-קעס פון בערלינער אפטיילונגען.
עס איז פארגעוועהן א געוויסע רע-ארגאניזאציע פון מאנכע אפטיילונגען פון דער שטאדטישער דינסט.

א מינדעריהיגע גנב'טע.

ביי פערמאכטע טהירען האט דאס שטאדטישע געריכט בעטראכט דעם פראצעס פון דער 15-יעהריגער מאריא האלדשקעוויטש, וועלכע איז געווען אנגעקלאגט פאר אויספיהרען א רייע גנבות צום שאדען פון ווינע ברויט-געבער.

ווי ס'דינגט ארויס פון דער ליסטע פון די בערלינער האט פ. האלדש-קעוויטש נישט געקענט זיך דערהאל-טען אויף אנ'ארט. זי האט כסדר גע-גנב'ט וואס ס'איז געקומען אונטער דער האנד, ווערענדיג דערנאך נעלס. דאס געריכט האט די מינדעריה-רינג גנב'טע פערזאנלעכע איבערצו-שיקען אין אנ'אויסגעפערענע אנטשאלט.

דריי קאמאלערען אויף א בעזוך.

וויקטאריא גאוואק האט געמאלדען אין דער פאליציי, אז דעם 30 ס. ח. האבען קאזשימיעזש מאלאשיץ, הענריק קארלוב און אנדושי דודעק געפרובט זיך אריינצוקומען אין איהר פערמאכ-טער וואוינונג און ווען זי האט זיי נישט געוואלט עפענען, האבען זיי אויסגעהאקט די שווערע, אויפגעבראכען די טהיר און דאן ערשט ענטלאפען.

עגזיסטירט פון 1898 יאהר.
אין דער גוט-בעקאנטער
דרוקעריי פון
ב. באטשאן
1 אלעז 6
טעלע. 22-01

ווערט אויסגעפיהרט שעהן און
אפיראט אלעראט דרוק ארייט,
— ווי —

בריעף - בויגען
קאפערטען
פאסט-קארטען
חתונה-קארטען
פראגורען
קוויטאציען

א פ. י. ש. ע.
פלאג - צעטלען
קלעפסידרעס
א. ד. ג. פיליגער ווי איבעראל.

בעמערקונג: קלעפסידרעס ווערען
אויסגעפערטיגט און אויסגעקלעבט
אין משך פון 1 שעה.

דאס געריכט אין פויערן פער'משפט
טשענסטאכאווער קאמוניסטען.

דאס פאראפאל לעווענשטיין און קא-מאן, וועלכע ווערען געזוכט דורך דער טשענסטאכאווער פאליציי פאר קאמוניסטישער טעטיגקייט, זענען געווארען גע'משפט דורכ'ן קרייז-געריכט אין פו-יער פאר געהערען צו דער פוילישער קאמוניסטישער פארטיי און פאר פער-שפרייטען ביבולע.

דאס געריכט האט נאך א בעראטונג און אויסהערען די עדות, פער'משפט לעווענשטיין אויף 5 יאהר און פ. פ. קאמאן אויף 4 יאהר תפיסה.

א פאליציאנט פער'משפט אויף 2

יאהר.

דאס אפ'פאציע געריכט אין וואראש האט בעטראכט דעם פראצעס פון פא-ליציאנט אלעקסאנדער פיאשקא, וועלכער איז געווארען אנגעקלאגט פאר א מארד ביי אויסטערלישע אויפשטענדען.

בשת זי פאסירונגען הונטער דער יאסנא גורא אין וושהשען 1934 האט פיאנקא אויסגעשטען צו א געוויסען פיאטער יאשינסקי אין דער מיינונג, אז יאשינסקי איז אנטוילגעמער פון די דעמאנסטראציעס. די קויל האט יאשי-סקין געטראפען אין דער פלייצע.

נאכ'ן געוונד-ווערען האט יאשינסקי אריינגעטראגען אנ'אנקלעגע אין גע-ריכט. דאס קרייז-געריכט האט פיאנ-קאן פערזאנלעכע אויף 2 יאהר מיט אפלאגען פונ'ם אויספיהרען די שטראף.
דאס אפ'פאציע-געריכט האט דעם אויטויל פון דער ערשטער אינסטאנץ בעשעסטיגט.

פון זש. ט. ז.

ס'ווערט מיטגעטיילט, אז דעם 31 דעצעמבער איז דער לאקאל פון זש. ט. ק. איבערגעטראגען געווארען אין דער שולע א. נ. פון ז. ווינשטאק, 2-טע אלעז 20.

שבת, דעם 7 ד. ח. קומט פאר אנ-אויספאל אין די טשענסטאכאווער צע-ראמישע אנטשאלטען פון ס. ב. העל-מאן. דער צוזאמענקונפט אין לאקאל 10 א זיגער פריה.

דעם 14 ד. ח. קומט פאר אנ'אויס-פאל קיין מישקוב; איינשרייבונגען ווע-רען אנגענומען ביזן 10 ד. ח.
אינפאמאציעס ערטיילט דער סעק-רעטאריאט פון האלב 9 ביז האלב 10 א זיגער פריה.

א קאמוניסטישער פראצעס.

דאס קרייז-געריכט האט בעטראכט דעם פראצעס פון דער 17-יעהריגער חיה ריכטיגער, וועלכע איז געווארען אנגעקלאגט, אז אין ליפיעץ ה. י. האט זי ארגאניזירט א קאמוניסטישע מאסבאק פאר דער געביידע פון דער פאבריק "מעטאלורגיא" אויף קרוטקע גאס.

חיה ריכטיגער איז אין מאי ה. ח. שוין געווארען איינמאל פער'משפט פאר קא-מוניזם אויף איבערצושיקען אין אויס-פערסונגס-הויז מיט אפ'לעגען פון אויס-פיהרען די שטייף אויף עטליכע יאהר. דאס מאל האט זי דאס געריכט פער-משפט אויף די זעלבע שטראף, נאך אהן אפ'לעגען דאס אויספיהרען זי.

דירעקטאר גאל אנגעקלאגט דורך
א וועכטער פון די שטאדטישע
פלאנאטאציעס.

דאס שטאדטישע געריכט איז נעכטען צוגעטרעטען צו בעטראכטען דעם פרא-צעס פון געו. דירעקטאר פון קאמערעל-טעאטער אין טשענסטאכאו אווא גאל, וועלכער איז געווארען אנגעקלאגט פאר בעליידיגען דעם וועכטער פון די שטאדטישע פלאנאטאציעס - קיבאן.

דעם 15 ליפיעץ ה. ח. איז דירעקטאר גאל געגאנגען דורך דער קלינסקי-גאס מיט זיין הונד, וועלכער איז געלאפען איבער די גראז-אלען. דערויף האט דיר. גאלן אויפגעקוקט געמאכט דער וועכטער, דיר. גאל האט דאן זיך גע-זאלט אויסדריקען: — וואס די פויער-יונג, וועסט מיך לערנען ווי אזוי מ'דארף פיהרען א הונד?

דער הויז-וועכטער האט זיך געפיהלט בעליידיגט פון די דאזיגע ווערטער און אנגעקלאגט דעם דיר. גאל אין געריכט אריין. דער פראצעס איז געווארען אב-געלענט, ווייל דער אנגעקלאגטער האט צוגעשיקט א בריעף צום געריכט, אז ער איז קראנק.

פון „ברית-החיל“.

אין צוזאמענהאנג מיט'ן בעשלוס פון דער קולטור-קאמיסיע פאדערט די מפקדה פון „ברית-החיל“ אויף אלע חברים צו קומען אויף דער פערזאנלונג שבת, דעם 7-טען ד. ח. פונקטליך 3 א זיגער נאכ-מיטאג א. ח. אייגענעם לאקאל.

— פרייטאג, דעם 6 ד. ח. 8 א זיגער אווענד קומט פאר אין האנדווערקער-זאל אנ'עפענטליכער רעפערעס פון קצין יוסף שידלאווסקי.

א גראנדיעזער חנוכה-קאנצערט.

ווי מען טיילט אונז מיט ארענט איין די גמילת חסד קאסע, אגראדאווע 6, א גראנדיעזער חנוכה קאנצערט מיט א רייכען פראגראם.
איינצעלייטען אין די נעכסטע אגאנ-טען.

רעפערטואר פון קאמערעל-טעאטער.

היינט, פרייטאג 8 אווער — קאדער-יאן.

מארגען, שבת, דעם 7 דעם 2 פארשטע-לונגען „די 16-יעהריגע“ 6 נאכמ. און האלב 9 אווענד. אין דערקאל פון פעטי לארענט וועט אויסטרעטען די טאלע-טירטע ארטיסטין פון „נאראדאח-טע-אטער, פרוי אלינא זשעלינסקא. פרוי זשעלינסקא וועט אויסטרעטען בלויז שבת, דעם 7 גירודיען ד. י.

טראגישער טיט פון א פאליציאנט

פערזאנלעכע שבת אין אווענד איז אין א בעוואוסטלעכען צושטאנד גע-ברענגט געווארען אין הינען שטאנדי-שען שפיטאל אריין דער פאליציאנט באלעסלאוו טאלארא, וועלכער איז גע-שטאנען אויפ'ן פאליציי-פאסטען אין אויערעלוב (ראדאמסקער פאליציי).

טאטארא האט ביינאכט געטראפען צוויי פערדעכטיגע פערשוינען און ווע-לענדיג זיי אויסלעגטימירען — האט ער זייערע פנימ'ער בעלויכטען מיט אנ-עלעקטרישע לעמפלעך. אין דעמואלעבען מאמענט האבען זיך דערהערט שאסען און דער פאליציאנט איז אומגעפאלען, פערוואונדעט אין די פיס און אין פנים. די לעצטע וואונד איז געווען שטערבליך און דער העלדישער פאליציאנט איז מיט עטליכע שעה שפעטער געשטאר-בען.

אויפ'ן ארט פונ'ם בלוטיגען מארד איז אנגעקומען דער פאליציי-קאמענדאנט פון ראדאמסק צוזאמען מיט א גרויסער אפטיילונג פאליציי און אגענטען, ווי אויך דער נאטשעלניק פון אויספאר-שונגס-אמט אויף דער לאדזער ווא-יע-וואדשעפט.

אין דער אפלאווע, וואס איז גלייך פערארדענט געווארען נעמען אייך אן-טייל די פאליציי-פאסטענס פון דער טייל פון טשענסטאכאווער פאליציי, וועלכע גרעניצע זיך מיט'ן ראדאמסקער פאליציי.

די אויספארשונג האט דערווייל פעסט-געשטעלט געוויסע איינצעלייטען, וועל-כע וועלען ווערשיינליך דערפיהרען אויף די געהיימנישע מערדער און וועלכע ווערען דערווייל געהאלטען בוסר.

נעכטען איז אין אורעלאוו פארגע-קומען די לוייה פון פאליציאנט באלעסלאוו טאלארא, וועלכער איז פערזאנלעכע-שבת ערמארדעט געווארען דורך איובע-קאנטע פערדעכטער.

אין דער לוייה האבען צווישען אנדע-רע אנטויל גענומען דער ראדאמסקער סטארקסטע לאדזדזק, וויצע - פאבליק, אינספעקטאר פעטרי. פארשעהער פון געריכטס וועזען, ווי אויך פאליציי-פונ-קציאנארען און א גרויסע צאהל בעפעל-קערונג.

די אויספארשונג ארום דעם מארד פון פאליציאנט טאטארא פון פאליציי-פאסטען אין אורעלוב האט דערפיהרט צום ארעסט פון צוויי פערזאנען, וועלכע ווערען פערדעכטיגט אין אויספיהרען דעם מארד.

געגען די ארעסטירטע, וועלכע הא-בען א רייכע קרימינעלע פערזאנלעכע-הייט-זענען דא פילע בעווייזען. צום ארעסט האט אין א געוויסער מאס צו-געהאלפן די ערקלערונג, וואס איז געווארען אפגעגעבען פאר'ן טיט דורכ'ן פאליציאנט טאטארא, נאכ'ן איבערפיה-רען איהם אין שטאדטישען שפיטאל אריין קיין טשענסטאכאו.

טאטארא איז געקומען אויף עטליכע טינט צום בעוואוסטלין און פאר'ן פאליציי-פאסטען קאמ. אויספארשונגס-קאמ-סאר קאסטיקא האט ער אפגעגעבען ערקלערונגען וועגען די אומשטענדען פון בלוטיגען אפגעשטעלט, אפגעגענדיג געוויסע פאקטען, וועלכע האבען מיט-געהאלפן צום ארעסט פון די מערדער. די אויספארשונג וועגען דעם בעס-טיאלישען מארד ווערט ווייטער גע-פיהרט מיט א גרויסער ענערגיע.

דער קעלצער וואַעוואַדא געהט
איבער נאך האראש.

דער קעלצער וואַעוואַדא ד"ר דיואדאש איז איבערגעטראגען געווא-רען נאך וואראש אויפ'ן אַמט פון אינ-ספעקטאר ביים אינערן-מיניסטעריום.

קאנצערט פון קאפעצקא און דיר.
זיגמאן.

דעם 8 ד. ח. 12 בייטאג וועט אין קאמערעל-טעאטער פארגעקומען א קאנ-צערט, אין וועלכען עס וועלען זיך בעטייליגען: פרוי פראם, וואנדא קא-פעצקא, וועלכער האט לעצטענס אב-געהאלטען גרויסע פרעפאגאצן אין ווא-רא. קאטאוויץ, קראקא און פראג ווי אויך ד"ר ערמונד זיגמאן, וועלכער וועט, נאך זיין טורנעע אין פאליעסטינא, אויסטרעטען 1 מאל אין טשענסטאכאו. די גאנצע חכנסה פון קאנצערט איז בעטימט אויף אוניווערסיטעט-אבזאה-לען פאר אונפערמעגליכע יודישע סטו-דענטען.

כולגאנעס בעווארפען מיט שטיינער
יודישע מלוים.

פערג. זונטאג, ווען יודישע מלוים האבען זיך צוריקגעקעהרט פון דער לוייה פון א געוויסען דיאמענט, זענען זיי אויף זעכס-גאס בענעקענט געווא-רען דורך א גרופע כולגאנעס, וועלכע האבען די יודען בעווארפען מיט שטיי-נער. דערביי איז איינער פון די פור-מאנעס שווער פערוואונדעט געווארען.

בעפרייט אנטדעק פונ'ם פערשפריי-

טען פאלשע קלאנגען.

דאס שטאדטישע געריכט האט בע-טראכט דעם פראצעס פון סטאגיסלאוו דעסקא, וועלכער איז געווארען אנגע-קלאגט לויט'ן ארט. 170 פאר פערשפריי-טען פאלשע קלאנגען.

אויף א פערזאנלונג פון ענדעקעס, וואו דער אנגעקלאגטער האט געהאלטען א רעדע, האט ער זיך געוואלט אויס-דריקען מיט ליגענד און אין א פאלשען ליכט פארגעשטעלט א רייע פאקטען, צווישען אנדערע וועגען פערזאנען, וואו די ארעסטאנטען ווערען אויף אנ'אינ-ביחמנות-דיגען אופן געשלאגען, ווענען יודען אין פאליציי-וועזען זיי דורך דער רעזירונג, ווענען א פאליציי-קאמיסער, וועלכער האט געוואלט צוברעכען א צלם בשת א פראצעסיס אין טראצקער פאליציי א. א. ו.

א רייע עדות, וועלכע זענען געווען אנוועזענד אויף דער פערזאנלונג, הא-בען ערקלערט, אז זיי האבען וועגען ענליכע זאכען דאמאל נישט געהערט. דאס געריכט האט דעריבער דעקלאר-בעפרייט. דער פראקטוראר האט בעלענט אנ'אפפאלאציע.

א פערזאנלונגס-אווענד לטובת די

קינדערהייט א. נ. פון י. ל. פרא.

שבת, דעם 7 ד. ח. ווערט איינגע-רענט דורך דעם עלטערן-קאמיטעט פון קינדערהייט א פערזאנלונגס-אווענד אין זאל פון „מכבי“, קאמערעלע 13.

די עלטערן בעמיהען זיך די פערזוי-לונג ווי אפגעשטען צו ארגאניזירען. ס'איז שוין פערשפרייט געווארען א גרויסע צאהל בילעטען, עס ווערט אויך דורך זיי שוין געזאמלט אויפ'ן פופעט, וועלכער וועט פערקויפט ווערען צו ביליגע פרייזען.

די פערזאנלונגען, וואס די עלטערן פיהרען יעדעס יאהר אדורך, האבען שטענדיג א גרויסען ערפאלג. ס'איז צו גלויבען, אז צוליב דעם אזוי וויכטיגען ציעל, וועט אויך היינארהער די אונטער-נעמונג דורך אלע ווי געהעריג אונטער-געשטיצט ווערען.